

Déli Hírlap

A bányásági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

Több mint illemszabály

A kereskedők lapja illemszabály című vezércikkében felveti a kérdést olvasóinak, köteles-e a kereskedő ráfizetéssel is bizonyos árúkat eladni? E cikk megírására a nemzetgazdasági minisztérium állásfoglalása adott okot, amelyben az a vélemény jutott kifejezésre, hogy a kereskedőknek olyan árúkat is kell tartani és elárúsítani szakmájuk szerint, amelyek nem keresnek ugyan, de amelyeket a vevők rendszerint náluk szoktak beszerezni. Az étolaj forgalmáról szóló rendelet például kötelességévé teszi a detail-kereskedőknek, hogy ezeket az árúkat a gyárraktól és lerakatoktól beszerezzék ugyanakkor, amikor az említett rendelet elismeri, hogy a detail elárúsítók mai időkben ezeken a cikkeken nem kereshetnek semmit, sőt nehézségeik vannak az árúk beszerzésével és igen nagy költségük is van, mert nagyobb mennyiséget kell ezen árúkból raktáron tartani, sőt kötelesek a vételárat előre kifizetni.

De nemcsak az étolajat illetően, hanem más árúkra vonatkozólag is hasonló a helyzet. Cukor, rizs és egyéb cikke eladásánál sem mutatkozik semmi haszon, az árúk egész seregének kiszolgálásánál tehát, bizonyos méltányossági illemszabály értelmében, gyakorolni köteles a kereskedő ezt az előzékenységet. Az említett lap nem is emel az idők parancsára erkölcsi törvény ellen semminemű különösebb kifogást. Mi kereskedők a legnagyobb mértékben magunkévá tesszük ezt a hivatalos álláspontot, nagyon jól tudjuk, hogy a kereskedő nem ragaszkodhatik mindenkor szigorúan a rideg üzleti elvekhez, kötelessége ma fokozott előzékenységet tanúsítani vevőivel szemben, — mondja a Kereskedők Lapja. Mond azonban a kérdés alapján még egyebet is, amellyel fején találja a szöveget. Nagyon érdekesek és minden tekintetben jogosak a következő kérdések és megállapítások:

A kereskedők belenyugodnának ebbe az illemszabályba, ha nem merülne fel az a kérdés, miért nem tartják be az illemt a többiek is? Miért kell ugyanazon a cikk keresni a gyárosnak, a lerakatnak, amikor a kereskedőnek haszon nélkül kell eladni? Nem lehetne ezt az illemszabályt általánosítani úgy, hogy egyformán vonatkozzék a termelés és elosztás minden tényezőjére? Vagy a kereskedő nem vevőnek tekintendő akkor, amikor a gyártól, vagy nagykereskedőtől vásárol? Nem követelheti-e meg ugyanazt az előzékenységet a saját eladójától, mint amelyet bárki, aki az üzletbe lép, a viszonteladó kereskedőtől joggal megkívánhat? Olyan kérdések ezek, amelyek mindegyike magában hordozza a feleletet. Igenis, ezt megkívánhatják a kereskedők, de megkövetelheti a fogyasztók óriási tömege is.

Valaminek történnie kell ezen a téren, mint ahogy a konzervatív Angliában is forradalmi jellegű intézkedések történtek gazdasági és egyéb tereken.

A kereskedők lapjának igaza van és igazuk van a kereskedőknek is, mikor sürgetik, hogy mindenki egyformán vegye ki részét azokból az áldozatokból, amelyeket mindenkire vonatkozólag egyformán sürget az idők nagy parancsa.

Boulogne bevétele után a német hadsereg Calaishez közeledik

Az angol repülők Lipcséig hatoltak

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentése

Berlinből jelentik: „A fogó bezárul” cím alatt közli a német sajtó a csütörtöki hadijelentéseket. Különös figyelmet keltett az a tény, hogy Calais irányában egyenes támadás indult meg és hogy a doweri kikötő első ízben tapasztalta a német repülők erejét. Általában kiemelik, hogy

a bekerített ellenség számbelileg is igen erős és ezért még nagy ellenállást fejthet ki, de a végeredmény már nem kétséges. Az Angriff megállapítása szerint három állam egymil-

liós hadserege áll az elkerülhetetlen sors előtt, egy olyan terepen, amelynek szélessége 100 kilométer. Ezt az óriási hadsereget a német hadigépezet mind jobban körülzárja.

Berlinből jelentik: Német katonai körökben megállapítják, hogy a Flandriába körülfogott szövetségesek az erős német ostromgyűrűből tengeri úton sem tudnak majd kijutni. A német zuhanó bombázók ugyanis Ostende, Dünkirchen, Boulogne és Dieppe kikötő berendezéseit már is annyira tönkretették, hogy a behajózási kísérletek eleve megfúsznak.

A Somme mentén tartják magukat a franciák

A francia hivatalos harctéri jelentés a következő: A helyzet nem változott lényegesen sem tegnap, sem a mára virradó éjszaka. A flandriai csata továbbra is változó szerencsével folyik. A Schelde felső folyásánál a helyzet nem változott. A német osztagok száma itt nagyobb, mint az előző napokban volt. A Somme mentén a franciák csekély kivétellel lefaragták azokat a kis hídfő állásokat, amelyeket a németeknek sikerült kiépíteni a folyó balpartján.

A francia csapatok elérték Amienst és a németeket itt is visszaverték.

Más helyeken az ellenség támadásai nem érték el eredményt. A francia légi erő folytatta bombázásait az arcvonal mögötti felvonulási, gyülekező és összeköttetési helyek ellen.

Egy másik hivatalos francia jelentés a következőket mondja: A francia csapatok a Somme mentén szilárdan tartják állásaikat. Az északi körzetben a németek minden erővel igyekeznek fokozni támadásukat. Sedantól délre ismét erősen támadtak a németek anélkül, hogy bármilyen kevés előrehaladást értek volna el.

Boulognet megszállták a németek

A Reuter iroda jelenti, hogy hivatalos értesítés szerint a németek mára virradó éjszaka hatalmukba kerítették Boulogne városát. Az angol csapatoknak csaknem teljes számban sikerült elhagyni a várost. Boulogne megszállása annak a mozdulatnak a következménye, a mellyel a németek Abbevillet elfoglalták és egyik láncszeme annak a tervnek, amely a La Manche csatornát akarja megszerzeni számukra.

A LENGYEL HADIFOGLYOK SZEREPE A NÉMET TERMELESBEN

A Dienst aus Deutschland ezeket írja: A nyugaton folyó német villámháború katonai természetű és nem gazdaságpolitikai, miként azt külföldön jelentették. A hadműveletek célja nem az, hogy újabb hadianyagokat zsákmányoljanak, mert a visszavonuló ellenség a készletek

legnagyobb részét elpusztítja. Németország nem blöffölt, amikor azt állította, hogy nemcsak

a legjobb katonák és fegyverek fölött rendelkezik,

hanem elegendő készletei is vannak. A nyugati hatalmak nem számítottak arra a 800 ezer lengyel hadifogolyra, akik lényegesen hozzájárultak a termeléshez. Ettől eltérően a német szovjet árucserrefogalom is olyan méreteket öltött, hogy a legnagyobb várakozást is túlhaladta.

A CALAIS FELE VALÓ ELŐRETÖRÉS MEGVILÁGÍTÁSA AZ ANGOL SAJTÓBAN

A Havas iroda jelenti: A reggeli angol sajtó írja, hogy bár a helyzet súlyos, nem olyan természetű, hogy nyugtalanítsa az angol köz-

véleményt. A lapok hangsúlyozzák, hogy a Calais felé történő német előrenyomulás nem befolyásolja a háború eredményét, miután az nem bír elhatározó fontossággal. Az angol sajtó megemlékezik azokról az erőteljes és gyors intézkedésekről, amelyeket az angol kormány fo-

ganatosított az Anglia felé történő esetleges német benyomulással szemben. A Times hangsúlyozza, hogy az Északfranciaországban lévő szövetséges haderővel a német előrenyomulás ellenére is minden körülmények között fenntartják az összeköttetést.

A DNB a vörös kereszt pontok bombázásáról

Berlinből jelentik: A DNB közli hívatatos katonai körök jelentését, amely szerint ellenséges repülőgépek több alkalommal olyan pontokat bombáztak, amelyek a Vörös Kereszt jelvényt voltak el látva. Az egyik páncélos tag mentőkülönítménye jelentette, hogy május 14-én este 7 órakor ellenséges gépek Givonne közelében 150 méter magasságban bombázták a mentőkülönítményt, amelyre ki volt tűzve a Vörös Kereszt. A bombázásnak négy halott és nyolc sebesült áldozata volt. Négy mentőautó megsemmisült.

NEGYVEN NÉMET GÉP LELÖVÉSÉT JELENTI AZ ANGOL LÉGÜGYI MINISZTERIUM

Londonból jelentik: A légügyi minisztérium a következő jelentést adta ki: Csütörtökre virradó éjjel nehéz és középnehéz bombavető gépeink a harctér mögött számos katonai célpontot támadtak. Délbelgiumban és a Maas-szakaszon a vasúti hidakban és az útkeresztezéseknél nagy károkat idéztek elő. A charleroi vasúti elágazás megrongálódott. A Namur-környéki hidakat telitalálatok érték. Az Aisnetől északra fekvő vidéken erősen bombázták az összevont csapatokat. A bombavető másik különítménye Németországba nyomult és ott idézett elő hatalmas károkat. Bincheben bombatalálat érte a vasúti hidat, a vasútvonalat és több garázst. Geldernben két tehervonatot bombáztak, amelyek municiót szállítottak. Ezek fel is robbantak. Két másik vonatot Aachentől északra ért telitalálat. Egy angol repülőgép Lipcséig jutott el és ott egy elektromos üzemet bombázott. Valamennyi repülőgép visszatért állomáshelyére.

Harci gépeink csütörtökön nagy tevékenységet fejtettek ki a fronton. Ez a nap is rendkívül eredményes volt, mert több, mint

40 ellenséges repülőgépet megsemmisítettünk,

vagy súlyosan megrongáltunk. Hat repülőgépünk nem tért vissza.

A londoni légügyi minisztérium jelenti: Blenheim-típusú angol gépek bombázták csü-

Vilma királynő rádió üzent a népnek

Londonból jelentik: Vilma királynő rádió keresztül beszédet intézett Hollandia lakosságához. A holland királynő beszédében a következőket mondotta:

— A népünket ért katasztrófa ellenére a jövőbe vetett bizalmam változatlanul megmaradt. A multban népünk hatalmas megpróbáltatásokon ment keresztül, amelyet az Istenbe vetett hitel sikeresen leküzdött. Ezek azok az okok, amelyek miatt kívánom, hogy ne veszítsék el reményüket. Ezekben a sötét napokban sem népem, sem minisztereim, sem én magam nem tántorodtunk el egy pillanatra sem attól,

Duff Cooper szerint a hadihajók megvédik Angliát

Londonból jelentik: Duff Cooper tájékoztató miniszter csütörtökön este a londoni rádióban tartott beszámolójában ezeket mondotta:

— Bár a németek nagy előnyre tettek szert és jelenleg Boulognet támadják, ahol csapataink előnytelen helyzetben állják a harcot és Calais is veszedelemben forog, a helyzet nem kétségbeesítő. Az angol hadsereg érintetlen és a veszteségek nem nagyok. A francia haderő felét, sőt negyedét sem veszítette a német hadsereg veszteségeihez képest. A németek minden rendelkezésükre álló erővel támadnak, mert tudják, hogy ha az ellővetkező hetekben nem jutnak döntő győzelemhez, elvesztették a háborút. Mi azonban tudjuk, hogy ha ebben a csatában vereséget szenvedünk, egész szigetbirodalmunk és tengeri főleányaink megmarad és hadihajóink megvédenek bennünket.

NÉMET REPÜLŐGÉP ANYAHAJÓ AZ ATLANTI ÓCEANON

Londonból jelentik: Az Atlanti-óceán déli részén lévő német csatahajó, — mint azt a Daily Telegraph tengerészeti szakértője közli, — valószínűleg a 19.250 tonnás Graf Zeppelin repülőgép anyahajó, amelynek fedélzetén 40 repülőgép van. A hajó 16 darab 135 milliméteres ágyúval van felszerelve és 32 csomó sebességet tud kifejteni.

törtökön azokat a tankcsoportokat és páncélkoszkat, amelyek a tenger felé előnyomuló ellenség elővédjét képezték. A bombázás hat órán át tartott és óriási károkat okozott az ellenségnek.

LÉGIRIADÓK A KENTI GRÓFSÁGBAN

A kenti grófságban csütörtökön két izben is légiriadót rendeltek el. A tengerparton lévő lakosság sok ellenséges repülőgépet látott a tengerparton. Ezeket a légvédelmi tüzérség tűz alá vette. Anglia délkeleti partjain csütörtökön több órán át heves ágyzás volt hallható.

HOLLANDIÁBAN HELYREÁLL

A NORMALIS ÉLET

Zürichből jelentik: A Newyork Times és a Newyork Herald Tribune hollandiai tudósítói tollából érdekes beszámolót közöl az elfoglalt Hollandiáról. A tudósítók megállapítják, hogy

a holland nép beletörődött sorsába és megbékélve a német megszállókkal, folytatja megszokott mindennapi életét.

A nagyvárosok uccáin számos kerékpáros látható. Érdekes, hogy a nyilvánosság előtt kevés német katona mutatkozik. A német hatóságok elnézőek a hollandok érzékenysége iránt.

A Svenska Dagbladet svéd lap munkatársa Belgiumban tett körutazást. Németországból jövet már a határon észlelte azokat a borzalmas pusztításokat, amelyeket a háború fergetege ezen a vidéken felidézett. Feltűnő volt az újságíró előtt, hogy az országutak nagy része teljesen sértetlen volt, a hidakat nem robbantották fel és ez a tény annak következménye, hogy a német előnyomulás villámgyorsan történt. A leégett és lerombolt falvak gyászos képet nyújtanak, de ugyanakkor vannak helységek, amelyek érintetlenül maradtak. Brüsszelben a normális élet helyreállt. A villamosok megindultak és az uccákról csupán a gépkocsik tűntek el. A város központja semmit sem szenvedett, a külvárosokban azonban a háború nyomai már alaposan felfedezhetők. (Timpul.)

hogy folytassuk a kötelességet. Ezt az utat követni fogjuk nyugalommal és bátorsággal bízva, kedva, ügyünk igazságában. Zászlónk színei: piros, fehér, kék, a béke és a biztonság, valamint a törvények betartásának jelképei és ez a zászló büszkén leng birodalmunk legnagyobb részében és Isten segítségével továbbra is lengeni fog. Csoportosuljatek az alkotmányos hatóságok köré, segítsétek nehéz hivatásukban, küszöböljétek ki az ellentéteket és egyetlen célotok legyen: emlékezzetek, hogy a királyság létezéséről van szó, amely most veszélyben van. Gondolatban veletek vagyok, Isten áldjon meg benneteket.

KANADA IS FOKOZZA A TERMELÉST

Ottavából jelentik: Kanada intézkedéseket tett a szövetségesek részére szánt termelés fokozására. Mackenzie King kanadai miniszterelnök bejelentette az ottavai képviselőház ülésén, hogy Kanada felajánlotta minden rendelkezésére álló repülőgépének a szövetségesek számára való szállítást. Értesítést küldött az angol kormánynak, hogy a kormány minden intézkedést megtesz a termelés fokozása érdekében.

A PÁRISI LAPOK NEM KÖZLIK A HADMŰVELETEK RÉSZLETEIT

Párisból jelentik: Párisban nem akarják megátolni, hogy katonai jelentések a nagyközönség tudomására jussanak. Ennek ellenére, mint ahogy azt katonai körök pénteken reggel közölték, — nem

szabad közölni, hogy meddig érkeztek el német csapatok, vagy honnan szorították őket vissza, mert ezek egy része el van különítve és nincs módjukban, hogy érintkezésbe lépjen a német főhadiszállással.

AMERIKAI SEGÉLY A FRANCIA MENEKÜLTEKNEK

A Stefani ügynökség jelentése szerint június elsején indul el az amerikai vörös kereszt 9000 tonnás első hajója, amely élelmiszert, ruhát és gyógyszereket visz a franciaországi menekültek számára.

CÁFOLJAK A BELGA MINISZTERELNÖK

AGYONLÖVÉSÉT

A londoni belga követség jelenti: Az egyik német rádió közölte, hogy Pierlot belga miniszterelnököt és Denis hadügyminisztert a belgák agyonlőtték. A hír teljesen alaptalan, mert mindkét miniszter a legjobb egészségnek örvend.

ARGENTINA NEM HIVOTT BE

TARTALÉKOSOKAT

A Német Távirati Iroda jelenti: Az argentinai hadügyminiszter megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint az európai háborúval kapcsolatban 10 évfolyam tartalékost zászló alá hívnának.

TIZ HAJÓT SÜLLYESZTETTEK EL A NÉMETEK A LA MANCHE CSATORNÁBAN

Berlinből jelentik: A Vezér főhadiszállásáról jelentik: Május 23-án azt a kört, amelyet az Északfranciaországban és Belgiumban harcoló erők köré vontunk, még jobban összeszorítottuk. Flandriában a német hadosztályok megtámadták a Schelde folyó menti erődtítményeket és a Lys folyó nyugati partjáiig hatoltak előre. Tournait elfoglaltuk.

A maubeugei francia megerősített állást, amely eddig a harsvonal mögött volt elfoglaltuk.

Artois tartományban csapataink elfoglalták a Lorette magaslatot. Ez a magaslat északnyugatra fekszik Arrastól és

itt a világháborúban véres harcok voltak.

Német páncélos egységek, amelyek Arrastól északra nyomultak előre, május 23-án

megközelítették a La Manche csatorna mentén levő francia kikötőket.

Az ellenség gyenge, Amiens felől jövő támadását visszavertük. A déli arcvonalon nem történt semmi említésre méltó esemény. A légi haderő egységei

bombázták az ellenség utánpótlási vonalait, valamint az összpontosított csapatokat.

Felderítő repülések folyamán Boulogne kikötőben nehéz bombák eltaláltak egy hadihajót és valószínűleg egy cirkálót és három torpedórombolót. Ezen kívül elsüllyesztettünk öt szállítóhajót. Csütörtökről péntekre virradó éjszaka ellenséges repülőgépek elrepültek Nyugat- és Délnyugat-Németország felett, ahol tervszerűen bombákat dobtak nem katonai központokra.

LONDON CÁFOLJA A HAJÓ.

SÜLLYESZTÉSEKRŐL SZÓLO NÉMET JELENTÉST

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség közli, hogy hivatalos közleményt adtak ki, amely

cáfolja azokat az állítólagos német sikereket, amelyeket a németek az angol tengeri haderő elleni harcokban elérték.

Kijelentik, hogy ezek a német jelentések egyre fantasztikusabbak lesznek. Azt állítják, hogy április 9. és május 22. között elsüllyesztettek, vagy megrongáltak 15 páncélos hajót, három repülőgépnyahajót, 46 cirkálót, 44 torpedórombolót és 29 tengeralattjárót. Ezzel szemben megállapítják, hogy két páncéloshajó, a Renown és a Rodney könnyebben megsérült az Effingham cirkáló egy olyan sziklába ütközött, amely nem volt a térképen feltüntetve,

hét torpedóromboló és pedig a Hunter, Glowor, Ghurka, Hardy, Afridi, Whitley és Valentin, valamint négy tengeralattjáró elsüllyedt.

CAPITOL MA APOLLO

Utazás Tilsit-be

H. Sudermmann ismert novellája filmen. A főszerepekben: Krislina Söderbaum — Frits Van Dongen. Rendezte: Veit Harlan.

Asszonyok szállodája

Elegáns, pikáns, izgalmas, szerelmes film, Elsa Maxwell regénye nyomán. A főszerepben LINDA DARNELL

Amerre a háboru elvonul

A háború szomorú aktualitása olyan földrajzi helyek nevelt hozza felszínre, a melyeket már-már elfeledtünk. Alább egy kis földrajzi lexicont adunk.

AMIENS. Észak Franciaország legnagyobb közlekedési csomópontja, számos folyó, csatorna és a Páris, a Calaisi szoros, Flandria, Reims és Rouen felé vezető utak kereszteződésénél, 98.000 lakossal. Nagy helyőrség, amelyben minden fegyvernem képviselve van, több katonai repülőtér. A Picardie múzeumnak, Franciaország legértékesebb vidéki gyűjteményének műkincseit (Tintoretto, Frans Hals, Rodin, stb.) már régebben elszállították „valahová Franciaországba.” 100 m. magas tornyú székesegyháza a legnagyobb francia templom, 3600 szobrával, mikrokozmosza a késő középkor csapongó képzeletvilágának. Évszázadok óta a francia textilipar egyik centruma. Erődöktől védett hídfője már a római korban Észak-Gallia útjainak találkozáspontja. 1802-ben Anglia itt kötött békét Franciaországgal, kötelezve magát az elvett francia gvarmatok visszaadására; a feltételeket azonban nem teljesítette. 1870 novemberében a poroszok Amiensnél nagy győzelmet arattak a franciák felett. A világháború elején két hónapig német megszállás alá került.

BOULOGNE SUR-MER Pas de Calais megye székhelye. A Liane folyó torkolatánál, La Manche csatornabeli kikötő. 51.859 lakos. Arrastól északnyugatra 118 km. Halászat, ceruza, cement, toll, textil-ipar. Daumon, St.-Beure, Mariette Coquelin szülővárosa. Ezt a kikötőt is szüntelen tűz alatt tartják a német bombavetők.

CALAIS Pas-de Calais tartománybeli székhely. Tengeri kikötő. 70.213 lakos. Halászat, csipke, hímzőipar, 1357-ben Calaisit hosszas ellenállás után elfoglalták az angolok. Eustache de St.-Pierre hősi önfeláldozása mentette meg a várost. 1558-ban Fr. de Guise visszafoglalta. A világháborúban, 1919 őszén a németek hasztalanul próbálták elfoglalni. Most ez a város, amely a La Manche csatorna legfőbb kikötője — a német repülőgépek állandó bombázóparájában áll. A csapatszallító angol hajók a német repülőgépek célpontjai.

COMPIEGNE. Oise megye székhelye a hasonló nevű folyó mellett, 17.852 lakos Beauvaistól keletre 60 km. Gépipar. XV-ik Lajos szép kastélyt építtetett a városban, amely Napoleon alatt még külön gondozás alá került. A kastély parkkal és erdővel van körülvéve, miáltal a környékbeliek kedvenc kirándulóhelye. A bourgogneiak 1430-ban itt fogták el az orleansi szűzet. Itt kötött házasságot Napoleon Mária Lujzával és Leopold belga király Louis Philippe leányával. Két békeszerződést kötöttek a városban, 1635-ben Franciaország és Hollandia között, 1768 évben pedig Genova és Franciaország között, melyben Genova átadta ugyanazt a Korzikát, amelyet most annyiszor emlegetnek a tüntető olasz diákok. A német jelentés szerint Compiagne állomása — amely igen fontos vasúti gócpont — láncokban áll.

DIEPPE. Seine-Inferieuse megye székhelye. La Manche csatorna kikötője, 25.317 lakos. Rouentól északra 55 km. gyógyfürdők, halászat, hajóépítés, gyöngyház. Duguesne szülővárosa. A német repülőgépek „tűzblokádja” erre a kikötőre is kiterjed.

DUNKERQUE. Megyeszékhely. Északfranciaországi tengeri kikötő a La Manchenál, 31.763 lakos. Lillelől északnyugatra 76 km. és Páristól északra 305 km. Textil, olaj, szappan, hajóépítő ipar, nagy halászat. Jean Bart és Guillemint szülővárosa. Soha sem volt még német kézen. A német repülő állandóan bombázzák.

GENT. (Gand). Antwerpen mellett, Flandria szellemi, katonai és gazdasági centruma, Belgium negyedik legnagyobb városa, elővárosaival együtt 260 ezer, túlnyomórészt flamand lakossal. A sok csatorna és folyóág „vízi jelleget” kölcsönöz a scheldpart városnak, amelynek a légköre már erősen éreztetni a tenger közelségét. Csodálatos régi templomainak és házainak köszönheti nagy idegenforgalmát; ezek a középkor minden szakaszáról nyújtanak egy-egy megragadóan nemes példát. Főképpen posztógyártása tette gazdaggá. Műkincsei közül meg kell említeni a Van Eyck-testvérek szárnyas oltárát, a renaissance tavaszának ezt a paradicsomian friss és üde látomását, a híres „genti oltár” egy része a világháború végéig a berlini Kaiser Friedrich Múzeumban volt és hadisarcként került vissza eredeti helyére. Gent a „belga Manchester” 110 textilgyára van. Együtt a virágok városa, 800 virágkertészete főképpen Angliának szállított. A csatornák Belgium és Észak-Franciaország minden tengeri kikötőjével összekötik. A XVI században V. Károly uralkodása alatt közel 200.000 lakosával Európa legnagyobb városa volt. Akkor indult hanyatlásnak, amikor Angliában önálló textilipar kezdett fejlődni. Felváltva francia, spanyol, osztrák uralom alatt állott. 1814-ben itt kötötték meg a békét az Északamerikai Egyesült Államok és Anglia között.

PÉRONNE. A Somme folyó vidékének stratégiai fontos városkaja, 5000 lakossal. Szép késő-gótikus temploma és régi házainak jórésze a világháború alatt elpusztult. Erődítései a Somme folyót és a hajózható Somme-csatornát védik. Itt fogta el XI. Lajos francia király lázadó nagy hűbéresét, Merész Károly burgundi fejedelmet és kényszerítette az ellenálló Lüttich elpusztítására. A világháborúban 1916-ban, a borzalmas emberáldozatot követelő Somme-csaták középpontja volt. Váltakozva került a német és a francia seregek birtokába.

Üzenetet küldött a japán miniszterelnök Mussolininek

Megerősödött az olasz—japán barátság

Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök fogadta Satot, a japán baráti küldöttség vezetőjét, aki átnyújtotta a japán miniszterelnök üzenetét. Az üzenet dicséretleg emlékezik meg Olaszország és Japán barátságáról, majd kijelenti, hogy Japán sohasem fogja elfelejteni a megértésnek és a baráti támogatásnak azokat a bizonyítékait, amelyeket Olaszország a keletázsiai új rend felépítésére irányuló japán törekvésekkel kapcsolatban kifejezésre juttatott. Örömmel állapítja meg az üzenet, hogy

a két ország együttműködése mind szorosabbá vált,

ami igen nagy jelentőségű Európa számára ezekben a súlyos órákban. A japán nemzet a legnagyobb rokonszenvet érzi Olaszország nemes törekvései iránt és a legteljesebb sikert kívánja neki. Az üzenet azzal a megállapítással zárul, hogy a két ország együttműködése ragyogó fénypontot jelent a világszerte érezhető zűrzavaros és sötét helyzetben.

(Rador.)

A Szezei csatornát, Máltát és a Francia-Szomalit követeli Olaszország

Anglia közvetít Franciaország és Olaszország között

Rómából jelentik: A legutóbbi napok során az Anglia és Franciaország között folytatott tárgyalások következményeként az angol kormány a Földközi-tengeren az olasz hajók ellenőrzését beszüntette. A londoni elhatározás célja, hogy

megszüntessen minden okot, vagy jogcímét, amely Olaszországot a háboruba való beavatkozásra indítaná.

Hír szerint az angol kormány elhatározása lényegesen hozzájárul az olasz-angol viszony enyhülésének, de

vannak pesszimisták, akik azt mondják, hogy az intézkedés már későn érkezett.

Annyi bizonyos, hogy az angol elhatározás nagy diplomáciai sikert jelent Olaszország számára.

Összefügg ezzel az intézkedéssel az az angol ajánlat, amely szerint

Anglia 25 millió fontot ajánlott fel Olaszországnak a blokádkárok megtérítésére.

Belgrádból jelentik: A Vreme közli a Newyork Times jelentését, amely szerint Olaszország a következőket követeli:

Adják át Máltát és a Szezei csatornát és adjanak ellenőrzési jogot a francia Szomaliföld felett.

A newyorki lap szerint Olaszország legközelebb meghozza döntését további magatartása tekintetében. A Vreme római tudósítója ezzel szemben úgy értesül, hogy

Olaszország egyelőre elhalasztotta beavatkozását a konfliktusba.

Egyhangulag elfogadta az USA parlamentje Roosevelttel fegyverkezési programját

Washingtonból jelentik: Az amerikai parlament mindkét háza minden ellentmondás nélkül megszavazta Roosevelttel elnök fegyverkezési programját. A szenátus elfogadta az 1820 millió dolláros hadiköltségvetést, amely lehetővé teszi, hogy

a jelenlegi hadsereget 280.000 főre, a légi haderőt pedig 2440 repülőgépre emeljék fel.

Ugyancsak megszavazta a szenátus a 202 millió dolláros összeget, amelyet Roosevelttel a múlt héten kért a fegyverkezések folytatása érdekében. Megszavazták a haditengerészet új kiadásait is, amelynek segítségével

a haditengerészet repülőgépeinek számát 7000-re és pilótáinak számát 12.000-re emelik fel.

Ugyanakkor megszavazták húsz új légitámaszpont

építését az Alaskában, Kubában és a Csendes-óceán partvidékén.

AMERIKA SZIGETEKET VÁSÁROL TÁMPONTOK CÉLJAIRA

Washingtonból jelentik: Az Associated Press munkatársa beszélgetést folytatott Leahy admirálissal, Portorico kormányzójával, akit tegnap Roosevelttel kihallgatáson fogadott. Az admirális kijelentette, ha az Egyesült Államok megvásárolnák a Bermuda, Trinidad és Jamaica szigeteket, akkor Észak- és Délamerika védelme lényegesen megerősödne. A három sziget megvásárlását Anglia háborus adósságainak elszámolásával lehetne megejteni annál is inkább, mert az Egyesült Államok újabb nagyobb hiteleket folyósítanak Nagybritanniának.

Németország a délkeleti államok békeje mellett

Rómából jelentik: A Popolo di Roma azzal a magyar cáfolattal kapcsolatban, hogy Magyarország nem kötött katonai szerződést Németországgal, a lap budapesti tudósítója utján hangsúlyozza, hogy se Magyarország, sem pedig Németország nem akarja megzavarni Délkelet-Európa nyugalomát.

Németországnak semmi esetre sem érdeke, hogy Európának ezen a részén, amelyből a legtöbb

gazdasági utánpótlását kapja, zűrzavar legyen.

A német—magyar katonai megegyezés kötése azonnal rossz visszahatást idézne elő, különösen Jugoszláviában és megzavarná a Budapest és Belgrád között kialakult jóviszonyt. Magyarország teljesen nyugalmi állapotban van. A magyarok nagy érdeklődéssel várják a nyugati arcvonalról érkező híreket, ez azonban nem jelenti azt, hogy aggódnának a holnap miatt,

Vértelen hadszintér: az örök sötétség birodalma

Riport egy négyzetölnyi területen fekvő birodalomról, amelynek polgárai kiestek térből és időből

1.

A világ minden népe e vérszagú napok lázában feszült figyelemmel fordul a harcban álló birodalmak csatateréi felé. Fordítsuk el figyelmünket egy pillanatra a véres harcmezőkről egy másik birodalom színterére, ahol a kihunyófélben levő szellem vívja gigantikus tusáját az örök sötétséggel...

Félelmetes nyugalom terül el e birodalom környékén. Oly nagy itt a csend. Néha, nagyrítkán, többnyire éjjel, amikor láthatatlan rémek járásától keletkezett zúgásban egyik betegnek éles szorongása támad, az idegroham vijjogászerű hangjára a többi beteget is elfogja a rémület.

Ilyenkor megszűnik a félelmetes csend s mint az egyszerre felhúzott bábúk, a többiek is felsírnak, nyögnek, rikácsolnak, kezeikkel hadonásznak, ide-oda futkosnak és hangosan fecsegi mindegyik a maga képtelenségeit.

2.

Bossuet, a temetés nagy költője, mondja valahol, hogy az ember még értelme teljes erejében készüljön az örök sötétségre. Bizonyos, hogy a költő a halálra gondolt és nem erre az örök sötétségre, mely ezerszer rosszabb a halálnál. Elkieseredett harc folyik itt, — a lugosi tébolydában — az orvostudomány, az emberszeretet reménytelen küzdelme az elboruló emberi elmének az örök sötétségbe vágató rögeszméi ellen. Vértelen harctér, ahol nem hiányzik a stratégiai tudomány sem. A tébolyda generalisszimusza, a főorvos, gondterhelten hajol éppen akkor, amikor látogatásom bejelentem, egy ákombákomból álló beadvány fölé.

Az egyik ápolit beadványa ez, amelyben védelmet kér a bírók királyától és császárától, egyre erőteljesebben fellépő ellenségei ellen. A főorvos gondosan megválaszolja a beteg levelét és ebből kitűnik, hogy őfelsége, a bíró király és császár kellő óvintézkedéseket fogantatosított, semmi ok a további aggodalomra. Julietta, egy lobogóhajú, éltesebb hölgy, megnyugodva veszi kézhez a választ, látszólag nyugodt marad néhány napig és ekkor kezdődik minden előlről. Juliettának, aki anyakirály- és császárnő, szörnyű ellenségei vannak. Ezek képesek bemenni kőbe, fába, falba, de elrejtőznek a vízbe, sőt még a tűzbe is, képesek behatolni saját testébe, hogy megrontsák.

3.

Más a helyzet Krepl Jánosnál, a volt nagy-ősi tanítónál, aki régi lakója a tébolydának. Ő mindenkor értelmesen beszél, tudja, hogy az örültek házában van, de ennek nem tulajdonít nagyobb jelentőséget, mivel meg van győződve arról, hogy kívánságához képest testnélkülivé tapheti magát és ezután elrepülhet és járhat az egész világban.

Amikor néhány évvel ezelőtt ugyanitt felkerestem, Krepl még szívesen beszélt nagy port felvert büntényéről. Most erről nem hajlandó nyilatkozni. Annakidején ingerlékeny volt és az volt a benyomásom, hogy tetteteti az örültet. Súlyosan tévedtem, mert pár év elmúltával, ahogy tőle magától hallottam, képes test és szárnyak nélkül az űrben lebegni.

Mesél. Igen értelmesen. Mély, bugyborékoló basszus hangja van, többször oktalanul felnevet a maga meséin és lebegő kalandjainak egyes fázisainál.

Egy időben kenyérbélből igen tetszetős nipeket készített, ma már felhagyott eme kedvtelésével.

4.

P. J. temesvári úrileánnyal volt értekezésem. A női osztály varrodájában, többek részvételével. Szelelemről esett szó, az úrileány Plátóról beszélt és sapphoi verseket szavalt, többen sírtak, néhányan rikácsoltak, egy csontvázszerű leány kijelentette, hogy ki kellene már osztani a nyeregytárgyakat, és azután az egész értekezés összekúsálódott.

Mire az ápolók közbenjöttével elült a hátborzongató kakofonia, P. I. bizalmasan, suttogva mesélt nekem a maga ellenségeiről. Lapokban írta róla, pénzügyi jelentések formájában a legaljasabb rágalmakkal illetik, töffögő automobilon hajszolják és éjjelenként megfigylik őt.

A csontvázszerű leány is odajön hozzánk

egy ideig hallgatja társnőjét és azután ő is hozzászól a tárgyhöz:

— Igen, nagy baj van, gróf úr, a nyeregytárgyakkal...

— A méltóságos grófnő nyeregytárgyival? — kérdeztem.

A csontvázszerű haragosan elfordul. Nem tudhattam, hogy a leány még csak szellemi szürkületben él, még távol van az örök sötétségtől.

— Ön gunyt űz belőlem, — mondta könnyekkel a hangjában, — ilyenek önök mind, akik kívülről jönnek.

— Nem, ez igazán nem volt szándékomban, — mondtam és kérem, bocsásson meg, ba akaratlanul is megbántottam.

A zörgőcsontú emberroncs arca kiderül. Már viszi az örület, az elkerülhetetlen sötétség felé:

— Jól van, de máskor ne írjon nekem szerelmes leveleket.

Megígérttem és megfogadtam. Amikor becsukódott mögöttem a varroda ajtaja, nagyon fájt a szívem.

5.

A napsugarak irányítója nem vesz semmibe, amikor belépek a szobájába.

Ciano gróf ünneplése Albániában

Tiranából jelentik: Ciano gróf Tiranából Skutariba érkezett az albán lakosság ünneplése közben, amely az útmentén gyűlt össze, hogy láthassa a külügyminisztert. Ciano gróf megállt Busnicában, ahol a bányákat tekintette meg és megelégedését fejezte ki a munkálatok felett. A busnicai polgármester a következő szavak kíséretében ajánlotta fel puskáját Ciano grófnak: „Most, amikor Albániában nyugalom uralkodik, nincs szükségünk puszkákra. Fogadjon el tőlem ajándékba ezt a puskát, nem az értéke miatt, hanem jelképként“.

Fel és alá jár szobájában, fejéhez szorítja tenyerét és sír. Azután valakit megfenyeget ujjával, majd lelkesülten forgatja szemét, megragadja ablakának rácsait, amelyekre láthatatlan szerkezetet szerelt fel és ezek segítségével irányítja az öreg Nap sugarait. Ha felhő vonul át az égen, megismétlődik az előbbi tépelődő állapot, sír, fenyeget, futkos. Még éjjel is felkel, elfoglalja helyét a rácsoknál és lesi a hajnalt. E pillanatban a májusi nap kibúvik a felhők közül.

Péter elfoglalja helyét a rácsoknál, hosszú, fehér ideges ujjai végigsiklanak a rácszaton, nagy és félelmetes csend ül a szobában: Péter irányítja a napsugarakat...

A szomszéd szobában is elül a zaj, azután újból előtér, minden szót tisztán hallani, amit a tüdő szobában kiejtenek. Hol emelkedett hangon, hol szaggatottan, rángatózva, mintha összetört lépcsőkön rohanna valaki.

És Péter rendületlenül irányítja a napsugarakat...

6.

Z. Sámuelnek látománya vannak. Minden éjjel megtámadja egy sereg ördög és egy vörhenyes arcú asszony, aki minden jel szerint boszorkány. Sámuel sokáig viaskodott ellenségeivel, akik üvöltve és jajgatva rohantak el az ő lángpallósa elől. De minden alkalommal reggel annyira össze volt törve, hogy az orvos fél napig ágyban tartotta őt.

— Nem félek tőlük, — mondja lázas arccal és verejtékező homlokát törölve. — Az egyik mellemre feküdt és fojtogatott, de én rögtön megmutattam neki a békajeleket és erre elfutott. Még visszakiabált, hogy éjjel újra visszajön, de maguk nem féljenek.

Az orvos komolyan bólint és kezében megcsillan az injekciós tű. Sámuel mosolyogva gyűri fel karján az ing ujját.

— Csak rajta, doktorkám, — kell az erő éjjelre...

Mert, hogy éjjel újra sorra kerül az ördögöket fékentartó béka-jel.

7.

És így sorra. Mindegyik a maga szörnyű képtelenségével. Vértelen hadszintér, ahol az orvostudomány áll szemben a legszörnyűbb ellenséggel, a tébollyal.

Nincs olyan földi büntetés és nem lehet szörnyűbb földöntúli bűnhődés, amely hasonló lenne ehhez az állapothoz.

Amikor elhagyom a sötétség birodalmát, úgy érzem magam, mint aki új világba lép.

Plesz Artur

Kristina Söderbaum
és Frits van Dougen

játsszák a főszerepeket az Utazás Tilsitbe című filmben, melyet tegnap mutatott be nagy sikerrel a

Capitol mozi

Motor -- üzemanyag nélkül

A modern háboru legérdekesebb és legnagyobb horderejű problémája

Meglepető problémát tárgyal D. H. Wester dr. holland egyetemi tanár előtűnk fekvő tanulmányában: nem érdekeltenebb kérdéstről van szó, mint arról, hogy

küszöbön áll az üzemanyag nélküli motor feltalálása.

Ezzel az óriási horderejű kérdéssel angol, amerikai és német tudósok már évek óta foglalkoznak, a legnagyobb eredményt azonban Jean Perrin, a Nobel-díjas francia fizikus és kémikus érte el, akinek számításai szerint

elméletileg már kész a motor, amely hajt, visz, hord, húz, nyom, tol, emel, stüllyeszt és repít, üzemanyag nélkül!

Vigyázzunk a kifejezésekre: „üzemanyag”, de nem — energiaforrás nélkül!

A mai háborúnak alig lehet izgalmasabb problémája, mint annak a motornak a feltalálása, amely villanyerő vagy benzin, benzol, petróleum, szeszkeverék, faszén vagy palackolt gázalakú szénhidrogének (propan, buton, világítógáz) nélkül hajtóerőt fejt ki. A modern motorizált hadseregnek két legfontosabb kelléke, hogy gépei mellé jó katonákat állíthasson és motorai számára megfelelő mennyiségű üzemanyag felett rendelkezzen. Legyen kőszene, fája, petróleumterméke — bőven. Nehéz probléma ez azokban az országokban, amelyek nagyrészt import benzint, olajra vannak utalva, mert a motorok üzemanyagában a háborús szükséglet háromszor nagyobb a békeidők szükségleténél. Ha pedig a motorizált haderő nem rendelkezik a szükséges benzinnel, olajjal, akkor szárazon, vizen, levegőben egyaránt megbénulna tevékenysége vagy legalább is az illető hadsereg munkája más jelleget öltene.

Most azonban a feltalálások, a technikai és kémiai újdonságok korát éljük.

Különösen egyes hadseregek felkészültsége vet a felszínre újabb és újabb harci eszközöket. A német hadsereg például már a lengyelek ellen viselt hadjáratában feltűnt csapatszallító repülőgépeivel. Husz negyven személy befogadására alkalmas repülőgépeket is üzembe állított, amelyek nem fokozták a repülőgépek eddig ismert általános átlag-utazósebességét, hanem — lassították. Később ezek a gépek meglepetésszerűen „csendben” repültek. Mikor pedig a német csapatoknak a norvégok ellen kellett felvonulniuk, az aránylag lassan és csendben szálló nagy utasgépek letudtak szállani rendezett repülőterek nélkül is. Azután megismerkedtünk a mágneses-aknával, majd az ezeknek működését gátló különböző szerkezetekkel. A következő újdonság az Udet-féle ejtőernyős német vadászok feltűnése volt. A belga hadszierről pedig most olyan hírek érkeznek, hogy a német haderő folyékony anyaggal megtöltött lövedékekkel lötte a legmodernebb betonfedezékeket. A lövedékben lévő folyékony anyag valószínűleg elmozdítja a legerősebb betonfalat is, de mindenekelőtt olyan hőséget okoz száz, kétszáz, háromszáz méteres körzetben, hogy a betonfedezékből minden élőlénynek rohanva menekülnie kell.

Pontosan persze senki sem tudhat még semmit sem a most dúló borzalmas erejű háború, új, titkos fegyvereiről, harciszerekről. A világsajtó elsősorban a nyugati hadszierről titokzatos fegyvereiről, gyilkoló fénysugarokról, a rekkenő hőséget okozó lövedékekről ír. A feltalálások korszakát éljük, hinniünk kell tehát a francia Perrin és a holland Wester tudósok érdekes jelentésének is, amely szerint

Itt van már az üzemanyag nélküli motor is,

hogy bemutatkozzék a nagyvilágnak és óriási változásokat okozzon a hadviselés terén is.

Miről van tulajdonképpen szó? A kérdésre nagyon nehéz a felelet, mert valamennyi hadviselő fél éjjelt is nappallá téve dolgozik az üzemanyag nélküli motor feltalálásán, a tudósok azonban a legnagyobb titokban foglalkoznak az érdekes, nagy horderejű problémával.

Az urán-szurokércében fordul elő az urán nevű kémiai elem, egy fehér, igen kemény fém. Az urán-atomok játsszák a legfontosabb szerepet annál a számításnál, amely szerint egy eddig gyakorlatilag ki nem használt energiaforrás gyakorlati kihasználásáról lehetne a jövőben szó. Az atomelmélet szerint az atom-magnak egyik újabb felfedezett alkotórésze: az egy-egy úgynevezett protonból és elektronból álló neutron, melynek áthatoló képessége igen nagy. A neutronok és az uránatomok mozgásának, találkozásának, összeütközésének tempóját mesterségesen kívánják meggyorsítani. Ha ez sikerül, akkor — mondja érdekes tanulmányában a holland D. H. Wester tanár — egy óriási horderejű probléma jut el megfajtásához, illetve a gyakorlatban bekövetkezik az, hogy a neutronok és az uranato-

mok láncszerű mozgását vezetni, irányítani, gyorsítani vagy fékezni is lehet majd. És

egy gramm uran annyi energiát képes termelni, mint pl. 2500 kiló kőszén.

Egy-két kiló uran elegendő lesz ahhoz, hogy egy nagy hajót Európából áthajtszon Amerikába.

Nem lesz többé a repülőgépeken nehéz benzintankokra szükség, egy-két kiló uran súlyát a nagy fémmadár megsem érzi, viszont egy-két kiló uran révén, akár tiz-huszezer légkilómetert is berepülhet közbeeső leszállás nélkül.

Nem lesz motorzakatolás, nem lesz tűzveszélyes repülőgép...

Szédületes perspektívák nyílnak meg előttünk, ha arra gondolunk, hogy Franciaországban, Angliában, Németországban vagy Amerikában egy szép reggelen felszál az első nagy motoros repülőgép egyetlen liter benzinnel és egyetlen kiló olaj nélkül!

A pótanyagtermelés csodái

Teiből gyapiu, fából cukor készül

Budapestről írják: A pótanyagok kérdése a világháború óta mindinkább előtérbe lép a devizaszegegy és önellátásra kényszerülő országok gazdasági életében. Hunkár Béla, a budapesti vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézet igazgatója, a pótanyagkérdés európai híré szakértője igen érdekesen ismertette a pótanyagok ügyét.

— Mi tette szükségessé a pótanyagok előállítását? — kérdeztük.

— A pótanyagok szükségét először a mezőgazdasági élet vetette fel. Nem minden talaj tartalmazza a növény termeléséhez szükséges ásványi anyagot, sőt az ásványi anyagokban gazdag föld is kimerül előbb-utóbb, ezért a hiányzó anyagokat mesterségesen pótolják. Liebig német kémikus volt az első, aki erre rájött, gyakorlatilag azonban az első műtrágyát Angliában Lawes állította elő és hozta forgalomba.

A szükséges foszformennyiséget egyik vasgyártási módnál a melléktermékként keletkezett szlakban találták meg, míg a nitrogént ma már különböző eljárással a levegőben lévő nitrogén megkötésével nyerik.

— Hogy jöttek rá a fából való cukorgyártásra?

— A múlt század első negyedéig a cukrot csak a forró égővi cukornádból állították elő. Oly vidékeken, ahol a cukornád nem terem, a hűvös éghajlat alatt is megérik a cukortartalmú növények után kutattak. Ilyen a cukorrépa, amelyben azonban legfeljebb csak húsz százalékos cukor van és termelése is a művelhető terület nagyságától függ.

A fában már 65—70 százalék cukrosítható anyag van. A nem cukrosítható anyagot, amely nagyrészt lignitből áll, briketté sajtoltva, tüzelő anyagként adjuk el.

Melléktermékként még ecetsavat is kapunk.

— Hogyan készül a sokat emlegetett tejből való gyapjú?

— Ezen a téren — felelte Hunkár Béla — az olaszok érték el az első fontos eredményt. 1935-ben Ferretti készítette az első használható műgyapjút, a „lamitált”. Ferretti a gyapjú pótlására alkalmas anyagot a tejből levő kazeinben találta meg.

Tejtermelő országokban, ahol a tejből vajat készítenek, sok lefölözött tej marad vissza, amely csekély értékű fogva a szállítást nem bírja el. Ebből a sovány tejből kiválasztják a kazeint. A gyárban a lúgban feloldott kazeint gyapjúvákonyságú szálakká préselik.

Ezeket aztán alkalmas módon kimossák, megszáritják és fonallá sodorják.

Nagyon érdekes dolgokat mondott el ezenkívül még Hunkár Béla egy másik pótanyagról, a műselyemről és a műgyaptról, amelyeknek közös alapanyaga a cellulóze.

A gyapot pótlása terén a francia műselyemgyártás járt legelől.

A lógyapotot alkalmas oldószerrel feloldva, finom nyílásokon préselték keresztül és így keletkezett szálak adták a műselymet. Ez rendkívül könnyen meggyulladt és lobbanásszerűen elégett.

LATOGASSA MEG

Budapestet

a Duna királynőjét

a gyönyörű fekvésű fürdővárost

Felvilágosítással szolgál:
Budapest Székesfőváros
Idegenforgalmi Hivatala

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 2.
Telefon: 181.213, vagy 181-349

Lehetséges ez? Hogyne, a mai időkben — szokjunk már végre hozzá ehhez a megállapításhoz is — minden lehetséges.
Kelemen Ernő.

1936-ban 430.000 tonna volt a világ műselyemgyártása. Ebben része van annak is, hogy az országok békében robbanóanyaggyártásukat a műselyemgyártással leplezik. A kettő nyersanyaga ugyanis azonos.

A műselyem- és műgyapotszálak vékonyságára jellemző, hogy német adatok szerint egy kilenc kiló méter hosszú szál súlya fél gramm.

Francia adat szerint Európától Amerikáig nyúló szál mindössze egynegyediklöt nyom.

Hogy a műselyem és a műgyapot milyen hatalmas tényezővé vált, bizonyítja, hogy Japán, amely a világ természetes selyemszükségletének nyolcvan százalékát fedezte, egy év alatt a műselyemgyártást évi 99 ezer tonnáról 115 ezer tonnára, a műgyapotgyártást pedig 5900 tonnáról 22.000 tonnára emelte.

— Száz esztendeje még csak érdekes ritkaság volt a gumi. Amíg Goodyear 1839-ben fel nem találta a gumi vulkanizálását, a gumit alig használták. A központi hatalmak a háború alatt kényszerűségből a gumi pótlására egy methyil-kaucsuknak nevezett anyaggal kísérleteztek.

A háború után az amerikaiak, akik látták az egyre fokozódó gumiszükségletet, hosszú fáradozás után piacra hoztak egy mesterséges gumi-anyagot, amelyet ásványi anyagokból, szénből és mészkőből állítottak elő. A német Farbenindustrie által készített Buna-gumi is mészkőből és szénből áll.

— Meg kell emlékezni még — mondotta Hunkár Béla — a mesterséges benzinnel is. Még azokban az országokban is, ahol egyelőre bővében vannak a benzinnel, kísérletezések folynak a benzin pótlására. Németországban a híres Leuna-benzint termelik.

— Az élelmiszerekkel kapcsolatos és hiányok a nagy-közönség érdeklődését is felkeltették a pótanyagok iránt. Erről is érdekes dolgokat mondott el Hunkár Béla.

— Ma már nagyon kevés helyen állítanak elő marhafaggyúból mesterséges ételzsírt. Inkább a keményített ételajokat használják fel étkezési célra, ami orvosi szempontból is előnyös a táplálkozásnál.

A mesterséges ételzsíroknál nagyon kell vigyázni a gazdaságpolitikai szempontokra is. Ugy a disznósír, vaj, valamint az ételajok, amelyek a mai margarin gyártásnak alapanyagai, mezőgazdasági termékek,

tehát nagyon nehéz meghatározni, hogy melyik termelést fejlessze inkább a kormányzat. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a vajzsír vitaminokat tartalmaz, amelyek a mesterséges ételzsírból hiányzanak.

— Beszélhetnék még a sok újabbkori gyógyszer-ről, kátrányfestékekről, műgyantáról, a törhetetlen üvegről, a celofánról, a mesterséges illatolajokról és az újabb lakkokról is. Ezek nélkül a mai ipari életet már el sem lehet képzelni. Ami ma még pótanyag-nak számít, holnap már nélkülözhetetlen és megszo-kott tartozéka a mindennapi életnek.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő. Hatóságoknak, közhivataloknak és köztüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

18—10 és este 10 óra után: 28—11

Részegesek jegyzéke

Bánjunk csinyján, hej, a borral, ne igyunk meg száz csuporral, bánjunk csinyján, hej a sörrrel, ne vedeljünk tíz vödörrel, bánjunk csinyján pálinkával, ne kortyoljunk hús kupával, mert részeges leszünk tőle, és bizony baj lesz belőle.

Ijedjen meg a filiszter, elrendelte a miniszter, hogy aki a szesznek hódol, abból sokszor sokat kóstol, azt ám kipellengérezik, nevét egy listára teszik, csufságul és blintetésül, elrettentő példaképül.

Van jegyzékünk adózókról, adósokról, választókról, van jegyzékünk gyilkosokról, betörőkről, tolvajokról, de most készül az új lista, megrögzött alkoholista, ki a szeszbe belemerül, a jegyzékre rája kerül.

Reszkessen az egész tábor, melyet ringat italmámor, mert a lista gúnykaloda, s ki iszákos, eljut oda, csukd be, pajtás, a gégedet, ne kísértsen a szesz téged, mert rákerülsz a jegyzékre, mint nyúl s róka terítékre.

Magam is majd jól vigyázok, gyakorta nem iddógálok, kocsmát szépen elkerülök és szépecskén otthon ülök, ezentúl egy esztendőben egyszer iszom majd jövőben, évben egyszer iszom s pedig Újév-naptól Szilveszterig.

Kóro Pál.

— Roosevelt vasárnap rádióbeszédet mond. Washingtonból jelentik: Roosevelt köztársasági elnök vasárnap rádióbeszédet mond, amelynek során ismerteti az általános bel- és külpolitikai helyzetet. (Rador.)

— Görögország tartalékosokat hívott fegyverbe. Athénből jelentik: A különleges fegyvernemekhez tartozó tartalékos tiszteket és katonákat fegyvergyakorlatra hívták be, hogy megismerjék a modern harci eszközöket. (Rador.)

— Juliana holland trónörökös nő anyai öröme előtt. Párisból jelentik: A Paris Soir londoni jelentése alapján írja, hogy Juliana holland trónörökös nő anyai örömeinek néz elébe és a királynő ezért kísérete el leányát Angliába, ahelyett, hogy eredeti szándéka szerint Hollandiában maradt volna.

— Magyar festő nyerte a velencei kiállítás nagydíját. Velencéből jelentik: A 22-ik diennári művészeti kiállítás bíráló bizottsága Mussolini miniszterelnök díját Alba-Novák Vilmos magyar festőnek, míg a miniszterelnök másik díját Brecker berlini szobrászművésznek ítélte oda. (Rador.)

— Titkos német rádióállomást lepleztek le Kairóban. A Havas iroda közli Kairóból: A rendőrség leplezte egy titkos drótnélküli táviróállomást, a melyen keresztül német propagandaügynökök híreket kszöltek Egyiptomra és a Közelkeletre vonatkozólag. Több külföldi állampolgárt letartóztattak.

Narviknál a norvégok folytatják a hadműveleteket

Stockholmból jelentik: A Havas ügynökség közli: Az elmúlt napokban a szövetségesek tovább folytatták Narvik körüli hadműveleteiket. A németek kénytelenek voltak több állást elhagyni. Ezen a részen

a németeket semlegesítették, vagy pedig bekerítették.

Úgy hiszik: az elesett, megsebesült, vagy fogságba jutott németek száma körülbelül hatszázra rug. A németeknek az a kísérlete, hogy a Lynges fjordban csapatokat rakjanak partra, meghiúsult. A Narvik körüli német csapatok az utóbbi napokban éjtóernyős megerősítő csapatokat kaptak.

Ezeknek a csapatoknak meg kell elégedniük azal az élelemmel, amelyet repülőgépekről juttatnak el hozzájuk.

Csütörtökön tizenkilenc német jelentkezett a norvég vonalakban és megadták magukat. A német légi egységek tovább folytatták tevékenységüket, de nem értek el jelentősebb eredményeket.

A Narviktól délre harcoló norvég csapatokat friss erőkkel helyettesítették.

A németek tiroli sí-osztagokat küldtek erre a vidékre, amelyek súlyos veszteségeket szenvedtek.

Elhuzodnak az orosz-svéd gazdasági tárgyalások

Stockholmból jelentik: A DNB közli: A Svédország és a Szovjetunió között folyó kereskedelmi tárgyalásokkal kapcsolatban kijelentik, hogy a kereskedelmi árucserre növelésével kapcsolatos tárgyalások megfelelő haladást mutatnak, de mégis sok idő fog eltelni, míg az egyezményt megkötik. Időközben a svéd kereskedelmi bizottság csütörtökön visszautazott Moszkvából.

(—) Őrnapi körmenetek a külvárosokban. Az űrnapi körmenetek Temesvár külvárosában holnap, vasárnap délelőtt mennek végbe. A Gyárvarosban a plébániatemplomban reggel nyolc órakor ünnepi nagymise lesz, amely után megindul a körmenet a négy oltárhoz. Az Erzsébetvárosban reggel kilenc órakor lesz nagymise és utána körmenet. A Józsefvárosban reggel kilenc órakor lesz ünnepi mise és ezt követi a körmenet, a Mehalában ugyancsak kilenc órakor kezdődik a mise és utána indul az űrnapi körmenet.

(—) Ma este alakul meg a Blaskovics-telep magyar népközségi tagozata. A Blaskovics-telep magyarsága ma, szombaton este hat órakor alakítja meg a Magyar Népközség tagozatát. Az alakuló közgyűlést a Szlávik-féle vendéglőben tartják.

(—) Bogdan Anton dr. a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalána timisoarai elnöke. A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának legfelsőbb tanácsa Bogdan Anton dr. képviselőt az Arcvonal temesvári elnökévé nevezte ki.

(—) Fakereskedők szombat délutáni szünete. A temesvári puha- és keményfakereskedők a magántisztviselők céhével történt megállapodás alapján elhatározták, hogy a nyári hónapokban minden szombaton délután zárva tartják üzleteiket. A tűzifakereskedésekre ez a megállapodás nem vonatkozik.

(—) Magántisztviselők céhének közgyűlése. A temesi magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak céhe holnap, vasárnap délelőtt tíz órakor tartja rendkívüli közgyűlést a belvárosi Scherter-házban lévő helyiségében. Ezen alkalommal sor kerül az új vezetőség megválasztására is és ezért fontos az érdekeltek alkalmazottaknak minél nagyobb számban való megjelenése. A megválasztandó új vezetőség elsőrendű feladatának tekinti majd a fontos szakmai kérdések rendezését, hogy az egzisztenciális problémák végre megfelelő megoldást nyerjenek.

(—) Tettenért bolti tolvaj. Kincs Artur gyárvarosi ruhakereskedésében közvetlenül a déli zárás előtt két férfi jelent meg és azok egyike felöltötött kért. Mutattak neki több felöltöt, amelyeket sorra próbált és közben nem ügyeltek kísérőjére, aki az üzletajtó közelében egy ott lévő négyezer lei értékű tavaszi kabátot hirtelen elemelte és azzal az uccára sietett. Weiszmann Ella elárúsítónő észrevette a kísérő eltűnését és felfedezte azt a lopott kabáttal az uccán. A kabátot kikapta a kezéből és rendőrt kiáltott. A tolvajt a rendőrségre kísérték, ahol kiderült, hogy az illető Weidmann Ferenc büntetett előéletű fiatalember. Társát, aki felöltővásárlás ürügyével a tolvajnak segítkezett, azután a zürzavarban eltűnt, a rendőrség keresi.

Mikor köt békét Anglia?

Londonból jelentik: Churchill lord miniszterelnök az alsóház csütörtöki ülésén egy képviselő kérdésére kijelentette, hogy

Anglia csak akkor köt békét Németországgal, ha erre Franciaország is teljes készségét nyitja.

— Németország népmozgalmi adatai. Berlinből jelentik: Németországban 1939-ben 144.246 házasságot kötöttek és a múlt év folyamán 1.633.077 gyermek született. Ezekben az adatokban befigyeltetnek a Lengyelországból Németországhoz csatolt területek adatai is.

— Tschamer német sportvezér Szófiában. Szófiából jelentik: Tschamer Osten német birodalmi sportvezér a bolgár kormány és a bolgár olimpiai bizottság vendégként tegnap délután Szófiába érkezett. A német sportvezér meglátogatta Filof külügyminisztert, a közoktatásiügyi minisztert és Ivanof szófiai polgármestert. (Rador.)

(—) Ócskavas bejelentése. Mindazok a lelakatok és vállalatok, amelyeknek birtokában ócskavas van, kötelesek azt minden hónap elseje és tizedike között a város légvédelmi hivatalában — városháza, első emelet, 42. számú ajtó — kimutatásban bejelenteni. A kimutatásnak tartalmaznia kell az előző hónapból visszamaradt és az új hónapban szerzettek is, ezenkívül pontosan fel kell tüntetni, hogy a készletből mennyi a közönséges vas, mennyi az öntvény és mennyi az acél. Amennyiben a vállalatnak más-nemű ócska fémkészlete is van, azt is be kell jelenteni.

(—) Halálos villámcsapás. Klopódia határában Trandafir Luca, tizenkilenc éves gazdalegény a mezőn dolgozott, amikor hirtelen zivatar keletkezett. A legény a zivatar elől a közelben álló kocsija alá bujt, ami vesztére volt. Egy villám ugyanis a kocsiba csapott és agyonsújtotta Trandafir Lucát is.

(—) A második kamarazenehangverseny a városi Kultúrpalotában május 30-án csütörtökön este kilenc órakor lesz a temesvári kamarazene társaság (Freund Leo, Suciu Ioan, Erdély dr., Brandeis és Gorianz Doro) rendezésében. Örvendetes, hogy a távoli Nyugaton tomboló harci zaj nem zavarja békés országunk életét és így a százados multú díszes hangversenyterem ismét falai között látja városunk művészetkedvelő közönségét. A csütörtöki hangverseny műsora Händel brácsa-szonátáját, Schubert hervadhatatlan szépségű zongora-hegedű-gordonka hármását (Op. 99.) és Cézár Frack nagyvonalú kvintettjét foglalja magában. A hangversenyen közreműködik Humita-Secosan Sylvia hangversenyének-nő Grétry, Bizet, Rossini szerzeményeinek előadásával. A 100—25 leies jegyek a városi színház pénztáránál már kaphatók.

CORSO mozi

Ma és minden nap

Az élet komédiása

című filmnek, melynek főszerepeit NORMA SHEARER és CLARC GABLE, a filmművészet kitünőségei játsszák. A film Sjerwood hasonló című szindarabja után készült és elnyerte a legnagyobb amerikai filmdíjat. — Ugyanezt a díjat eddig csak Az édes anyaföld, Emberek fehérben és Árviz Indiában című filmek nyerték el.

Ma utoljára:

Graham Bell élete

Paramount hirdó: Oslo megszállása — a lakosság menekülése. Délután 3 órakor 18 leies helyárak

— **SZLOVÁKIA NEM VONT ÖSSZE CSA- PATOKAT A MAGYAR HATÁRON.** Belgrádból jelentik: A szlovák távirati iroda erőiesen cáfolja azokat a híreket, amelyek a magyar határon folyó állítólagos szlovák csapatösszevonásokról kerültek forgalomba. (Rador.)

— **Samuel Hoare madridi angol nagykövet lesz.** Londonból jelentik: Sir Samuel Hoare-t madridi angol nagykövetté fogják kinevezni. A Times ezzel kapcsolatban azt írja, hogy Nagy-británia kormánya kinevezéssel bizonyítékát akarja adni annak, hogy nagy fontosságot tulajdonít a Spanyolországgal való jóviszonynak.

— **Az új behívások kiképzés miatt történtek.** Bucurestiből jelentik: A Timpul című lap azt írja, hogy az új behívások célja a kiképzés fel-frissítése és az új fegyverek kezelésének elsajátítása.

— **Ötmillió pénzírság áruzsora miatt.** Cernautiból jelentik: A Stanislas Porsudeck-cégnél Buzoianu ügyész vizsgálatot tartott és megállapította, hogy a nevezett cég termékeit a fióküzletek uszoraáron árusítják. A felvett jegyzőkönyvek alapján az uszoraírság 4 millió 800 ezer lei pénzírsággal sújtotta a céget.

— **Fontos iratokat loptak el egy japán miniszteriumból.** Tokióból jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: A Kokumin Sim Bun jelentése szerint a kereskedelmi és pénzügyminiszteriumból rendkívül fontos iratokat loptak el és azt egy külföldi hatalomhoz juttatták. Ez a lopás nagy károkat okoz a japán kereskedelemnek. (Rador.)

(—) **Megindult az építkezés.** Ebben az esztendőben a város területén elég élénk építkezés folyik. Sok tavalay megkezdett épületen tovább folyik a munka, ezenkívül számos új építkezésre is kértek már engedélyt, amelyek kivitele is megindult. A városi mérnöki hivatal 1940 január elsejétől máig a következő építkezési engedélyeket adta ki: ötven földszintes uccai és udvari lakóházra, hét magas földszintes házra, tíz egy emeletes házra, három két emeletes házra, harmincöt különböző melléképületre. Ezenkívül nagyszabású átalakításra összesen negyven engedélyt adtak ki.

(—) **Gyermekek a gyermekekért.** A Magyar Leányegylet, amely minden esztendőben nyaraltat jókora csoport szegény gyermeket, erre a célra vasárnap, május 26-án délután négy órakor a Magyar Ház nagytermében gyermekelőadást rendez, amelynek minden szereplője gyermek lesz. Lesznek táncok, szavaltatok, énekek, zeneszámok és vidám jelenetek. A kedves műsor iránt a gyermekvilágban nagy az érdeklődés. Beléptidj nincsen, de a nyaraltatási mozgalom javára köszönettel fogadnak el adományokat.

— **Tíz évre ítelték egy bucurestii ügyvéd gyilkosát.** Bucurestiből jelentik: A fővárosi büntetőtábla most hirdetett ítéletet Demetriad Leonida vol bucurestii ügyvéd gyilkosa felett. A fiatal, alig 30 éves ügyvédet szüleinek, Gaica Mihai nevű szolgálójának több kézzelkötéssel megölték. A szolgán kívül Demetriad Zamfirát, az áldozat mostohaanyját is vád alá helyezték, mert a vizsgálat során úgy találták, hogy a gyilkost ő bujtatta fel. A büntetőtábla Gaica Mihait tíz esztendő szabadságvesztésre ítélte, míg a megölt ügyvéd mostohaanyját felmentette.

(—) **A belvárosi egyházközség kinevezett tagjai.** A belvárosi katolikus egyházközség legutóbb megtartott ülésében megalakította az új választmányt. A püspöki főhatóság a választást jóváhagyta és a hivatalból való tagokon kívül a következőket nevezte ki a választmány tagjainak: Bokor Kázmér irgalmasrendi házfőnök, Croget Dezső alapítványi pénztári igazgató, Kakuk János dr. főorvos, Krampfl Gyula takarékpénztári főtitkár, Tóth Lajos piarista líceumi igazgató és Fisch Hans dr. ügyvéd.

A bucurestii magyarok nagy majálisa

A bucurestii magyarok nagy majálisa május 26-án, vasárnap, kedvezőtlen időjárás esetében pedig június másodikán lesz, az idén is a Colentina útvonal végén levő Andronache-erdőben. Ez lesz ama tradicionális bucurestii nagy magyar majális, amely évről évre a legnagyobb szabású és legjobb sikerű impozáns népiünnepély s a fővárosi magyarságot megmozgató társadalmi esemény szokott lenni. Most is ilyennek készül a népiünnepélyek minden közösségi örömeivel és szórakozásával gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt. A majális a bucurestii református egyház és egyesületei rendezik az építendő elemi iskola, a református gyermekmenhelyalap és a tavalyi majális hozamából építeni már meg is kezdett iparos tanoncotthon befejezésének javára. A majális ezen célokra tekintettel most is gyűjtési akcióval kapcsolatos. Az önkéntes adományok pénzben, tombolatárgyakban vagy ételneműekben Biserica Reformata, Bucuresti 2. Str. Stirbey Voda 9. címre küldendők, Majális jelzéssel.

Kószó János dr. lett az elisabetai katolikus egyházközség új elnöke

Az erzsébetvárosi római katolikus egyházközség választmányának ülést tartott, hogy azon megválassza új elnökét és titkárát. Az ülésen a betegeskedése miatt az elnöki tisztségtől visszavonult Péter Karl Norbert plébános megbízásából Péter Haubenreich Károly elnököt és elrendelte az elnöki tisztségre a titkos szavazást. A rendben, szabályszerűen lefolyt szavazás eredményeképpen az egyházközség elnökévé három évre Kószó János dr.-t, a magyar hívek jelöltjét, az eddigi magyar alelnököt választották meg. Alelnöknek a német hívek jelöltjét, Andres Franz dr.-t választották meg, aki eddig is alelnök volt. Titkárok lettek Rohrer Károly és Schmidt Ernest, gazda Stanzel Edmund, pénztáros Zobay Péter. Az új elnök még az ülés folyamán átvette az elnöki széket és rövid beszédben megköszönte a bizalmat, egyben a választmány összes tagjainak támogatását kérte a békés és eredményes munka érdekében. Kószó János dr. az erzsébetvárosi egy-

házközség megalapítása óta tevékeny részt vesz annak vezetésében, régebben titkár, majd alelnök volt. A választmány magyar tagjai Kószó Jánost, aki éppen megválasztása napján töltötte be ötvenedik életévét, melegen ünnepelték.

Az ülés során Andres Franz dr. alelnök szintén felszólalt és a maga részéről is őszinte együttműködését ígerte az új elnöknek az egyházközséget érintő kérdésekben. Leszögezte a választmányi ülés még, hogy a három év múlva eszközözlendő elnökválasztáson német nemzetiségű lesz az új elnök. Határozott továbbá a választmány az erzsébetvárosi plébánia templom új orgonája ügyében és kimondotta, hogy az orgonát a Wegenstein-testvérek temesvári cégnél rendel meg és annak ára 1,360.000 lei lesz. A választmány minden egyes tagja élénk szerepet vállal az orgona beszerzéséhez szükséges összegnek gyűjtés útján való előteremtése érdekében.

— **Henry Bergson filozófus nagy kitüntést kapott.** Newyorkból jelentik: A columbiai egyetem aranyérmét Henry Bergsonnak nyújtották át, filozófiai művéért. (Rador.)

(—) **Unitárius istentisztelet lesz vasárnap,** május 26-án délután 5 órakor a belvárosi lutheránus templomban. Az istentiszteletet Pálffy Miklós énekvezér fogja vezetni.

(—) **Felvétel internátusba.** A szentferencendi nővérek vezetése alatt álló nagyszabású tanítóképző V. osztályába és a kereskedelmi liceum V. osztályába felvehető, akik a gimnázium negyedik osztályát végezték. A folyamodványhoz: Allami születési anyakönyvi kivonat és abszolváló bizonyítvány, vagy értesítő csatolandó. Bentlakási havidíj 560 lei. Van az intézetben elemi iskola és négy osztályú leánygimnázium is. Ezen tagozatokon is 560 lei a havi ellátási díj. Tanácsos mielőbb kérní a felvételt, míg a helyek be nem telnek. Minden tagozatnak nyilvánossági joga van. Prospektus küld az igazgatóság.

(—) **Születések:** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Batitan Ioan, Schuch Berta, Holbach Hermin, Csamangó László István.

(—) **Halálozások:** Meghaltak: Ocskó Anna tízenyolc éves, Szivert Teréz született Rohr negyvenhat éves, Sütő Szilárd hat hónapos.

Mozi

MŰSOR

Szombaton, május 25-én:

APOLLO: Asszonyok szállodája (angol film)
CAPITOL: Utazás Tilsit-be (német film)
SCALA: Táne a föld körül (angol film).
CORSO: Az élet komédiája (angol film).

Scenériumi jelenet az Ufa Bal paré című filmjéből, melynek főszereplői: Ilse Werner és Hannes Stelzer.

ORBÁN

pápa emléknappját üli ma a kereszténység, Orbánt különösen a földműves és a szőlősgazda tiszteli. Emlékére kaplnakát és szobrokat emel. De nem csak tiszteli, hanem fél is tőle. Olykor Orbán morcos kedvében felteszi fejére deres süvegét és ha fejét megrázza, a dér és a fagy szálai szerteszét szállodnak és sok kárt tesznek a vetésben, gyümölcsben, szőlőben. Sok volt már ez idén a hidegből, a bajból, jöjjön Orbán mosolygósan, jókedvűen, derűsen, melegséggel. A gazda és a vincellér hálával emlegeti majd érte a nevet.

(—) **Házasságok:** Az anyakönyvi hivatalban a következő mátkapárok kötötték házasságot: Grigorie Alexandru diák és Percz Irén, Banitan Gheorghe kovács és Filimon Floara, Serac Traian műszerész és Jolta Maria, Máthé János kertész és Schneider Katalin.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGALATA:

Szombaton, május 25-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Bratianu téren levő Götz gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a 3 August úton levő Löw gyógyszer-tár és a Petru Maior téren levő Meisner gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Cris-tea gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu uccában levő Diana gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szol-gálatot tartanak.

A Thalia

heti műsora

Szombat délután 5 órakor:

ARANYMADÁR

(Olcsó helyárrakkal.)

Szombat este 9 órakor:

HANDABANDA

Vasárnap délután 6 órakor:

HÁROM A KISLÁNY

Vasárnap este 9 órakor:

PIROS BUGYELLÁRIS

(A legszebb Csepreghy-népszínmű felújítása.)

Hétfőn este 9 órakor:

GYIMESI VADVIRÁG

(A Magyar Népközség előadása.)

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros közepén fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

KÖZGAZDASÁG

Az árrögítő törvény alkalmazása körül támadt kérdések megoldása

Általános rendelkezéssel oldják meg a fuvardíjak beszámítását

A március 4-iki árrögítő törvény óta az árak nem emelkednek, amit a törvény szigorú szankciói mellett a vásárlási kedv nagymértvű csökkenésének lehet betudni. A közönség tartózkodása maga után vonja a kiskereskedők és a nagykereskedők vásárlásainak csökkenését. Cancicov nemzetgazdasági miniszter foglalkozik azzal, hogy az árrögítési törvényvel kapcsolatos egyes lebonyolítási nehézségeket kiküszöböljön, nehogy ezek álljanak a forgalom kialakulásának útjában. Visszás helyzet mutatkozik például a szállítási költségek és a nagybani és kisbani árkülönbségek között, mivel több árúnál na-

gyobb a költség, mint az árkülönbség. Ezt a kérdést nem úgy oldja meg a minisztérium, hogy a detál-árat emeli, hanem a nagybani és gyári árat szállítja le. A fuvardíjat 15 százalékkal emelték a március 4-iki törvény életbelépte óta. Az árak csak a miniszter jóváhagyásával emelhetők és így ma a kereskedelem az árua ráfizeti az emelés által előállított fuvardíjkülönbséget. Ezeknek a kérdéseknek a megoldása a küszöbön áll és Cancicov miniszter körrendeletével fog megtörténni. Ugyanakkor az árelenőrző szolgálatot is a kellő szakértelemmel bíró tisztviselők sorából megszervezzik.

— Semmitőszéki döntvény a banktörvény köréből. A legfelsőbb banktanács az egyik bankvállalattal szemben a büntetés maximumát alkalmazta és elrendelte annak felosztását, három okból: 1. a bank saját számlára árut vásárolt. 2. egy februárban kötött ügyletet júniusban könyvelték el, 3. birtokban nem levő árua burkolt módon kézzizálogkölcst adott. A bank felfolyamodása folytán az ügy a semmitőszék elé került, amely elvetette az első pontra vonatkozó azon kifogást, hogy a banktörvény öt-évi átmeneti időt adott, tehát ezen belül a bankok vásárolhatnak saját számlára árut. A semmitőszék döntése szerint az öt-évi átmeneti adó, csak a banktörvény életbelépte időpontjában lebonyolítás alatt álló ügyletekre vonatkozik, de nem jelenti azt, hogy ezen időn belül új ügylet is köthető. Csupán a harmadik felfolyamodási indokot fogadta el a semmitőszék és a banktanács határozatát mégis megsemmisítette azon indokolással, hogy a megtámadott határozat nincsen kellően indokolva abban a tekintetben, hogy a bank burkolt kézzizálogügyletet kötött. Így a bank a felszámolást elkerülte.

A Magyar Gazdasági Egylet közleménye

A cukorrépa gyökérfekély betegsége

Az őszi földmunkának elmaradása. A késői irtározás. Az állandó bő csapadék. A hűvös, hideg időjárás. A gyenge tavaszi talajmunkák, azok a tényezők, amelyek a répa gyökérfekély betegségének melegegyai. Ez az oka ma annak, hogy cukorrépa-vetéseinkben később nagyobb mértékben észleljük a betegséget.

Hogy felismerhessük és vetéseinket minél gyorsabban és nagyobb kár nélkül átsegíthessük, következőket ajánlom répatermelő gazdáink szíves figyelmébe.

A betegség már az első levélpárban levő répán mutatkozik, könnyen felismerhetjük. Amikor a sorok már láthatók, egyes foltokon pusztulni kezd a répa. Ha kihúzzunk néhány répatövet, a gyenge növény gyökerén barna foltos és elvékonyodott részt találunk. Ettől lefelé a gyökér pár nap alatt teljesen elpusztul. Nagy szerencse, ha a gyökér mélyebben fekvő részét pusztította el.

Az ilyen megcsontított növény fejlődésben visszamarad. A támadás helyén varasodás lép fel, hajszálgyökereket hajt, azokat fejleszti, ágas bogas répánk lesz. Az ilyen répa termelése kisebb, cukortartalma kevesebb.

A gyökérfekélyt a „Phoma betae, Pythium de Baryanum, Aphanomyces laevis” nevű gombák fejlesztik és terjesztik. A Phoma betae a maggal kerül a földre. A másik két gombafaj életét talajfertőzés idézi elő. A talaj összetétele és milyensége e betegség terjedésénél fontos tényező. Leggyakoribb fellépési helye a gyenge, messzszegény, savanyú, mélyfekvésű, nedves altalajú földek. A betegség terjedésénél fontos szerepe van az egyes répafajták ellenállóképességének. A nedves-hideg időjárás a legjobb fejlesztője és terjesztője e betegségnek. Amint az idő melege fordul, a beteg tövek könnyen kiheverik a bajt.

A betegség terjedését erősen gátolhatjuk, ha a répát mindig megfelelően felmelegedett, jól előkészített és megmunkált talajba vetjük.

A megtámadott vetést a meleg idő beálltáig ne egyeljük. A meleg idővel a növények gyorsan fejlődnek. Az erősen megbetegedett tövek elfonnyadnak, ezért az egyelésnél az egészséges, életképes tövek meghagyása egyszerű és biztos munka. Legfontosabb teendők az legyen, hogy répavetéseinket gyors, erélyes fejlődésre készítsük. Ennek leghatásosabb módja a jól megmunkált és erőben levő talaj minél gyakoribb kapálása. A Phoma betae ellen a magvetés előtti csávázásával védekezhünk sikeresen.

Vizsgáljuk át figyelmesen vetéseinket. Ha baj van, vegyük fel a betegség ellen a küzdelmet. A megbetegedett vetések gondozásának sikere a vetés megmaradása.

Uj irányba terelik az ország hús fogyasztását

Növelik a juhhús fogyasztást.

A változott viszonyok napról-napra egymásután szülik azokat a problémákat, amelyek nyugalmatlan nemzetközi helyzetben egyáltalán nem képeznek gondot az ország vezetőinek, vagy a legrosszabb esetben egészen jelentéktelen helyet foglalnak el a közügyek ranglétráján. Ilyen probléma a lakosság ételmiszerellátásának biztosítása, amely háborús időben — amint látjuk — még a semlegesség boldog állapotában lévő östermelő országokban is a napi gondok homlokterébe kerül.

Nálunk az utóbbi időben a húselletés kérdése kezdte erősen foglalkoztatni vezető körünket. Tanácskozásokon, előadásokon, hírlapokban és folyóiratokban egyaránt tárgyalták és meghánytálták a kérdést minden oldalról. A tény az, hogy az ország hús fogyasztása jelentékenyen növekedett. Az utánpótlás viszont az állatállomány szaporodásának természeténél fogva sokkal vontatottabb, mint a fogyasztás növekedése. Az egyensúly helyreállításának eszközei, lehetőségei és módja tekintetében a vélemények igen különbözők.

Első és legkézenfekvőbb eszköz a fogyasztás korlátozása. Ez életbe is lépett a heti két hústalan nap bevezetése által. De a piacon naponta észlelhető jelenségek szerint ez egymagában nem elegendő a kérdés megoldására. Általános vélemény szerint azonban egyelőre ezt sem észszerű tovább fokozni, mert Románia kimondottan hús fogyasztó ország lévén, a lakosságnak nehezebb esne átmenet nélkül rátérni a túlnyomóan növényi táplálkozásra.

Másik hathatós eszköz az állat kivitel csökkentése. Erre vonatkozólag szintén történtek már intézkedések. De ezt sem lehet túlzásba vinni, mert az a külkereskedelmi mérleg egyensúlyára lenne káros hatással és zökkenőt idézne elő az ország külkereskedelmi politikájának útjában.

A harmadik és igen életre való ötlet az, hogy az egész hús fogyasztást új irányba kell terelni. A szarvasmarha és sertés hús helyett a juh- és kecskehús fogyasztásának népszerűsítését ajánlják és tekintik célravezető eszköznek. Az ötlet útnakindító külföldi példákkal is alátámasztják érveiket. Így hivatkoznak arra, hogy Franciaországban és Angliában a juhhús közkeletűségnek örvendő eledel és éppen ennél fogva drágább is, mint bármely más hús. Törökországban pedig egyenesen nemzeti eledel.

Az eszme — amint látszik — visszhangra talált hivatalos körökben is. Legalább erre mutat az országos állattenyésztési intézet által indított akció. Az intézet vezetősége népszerűsítő tanulmányt készít a birkahús fogyasztásának propagálására. Hivatalos kimutatás szerint ugyanis az ország juhállománya olyan gazdag, hogy a legcsekélyebb káros következmény kockázata nélkül be lehet vezetni a juhhús fogyasztásának növelését.

Színház

Három a kislány sikere

Szombati és vasárnapi előadások a színházban

Schubert Ferenc örök szépségű melódiai csendültek fel tegnap a városi színházban a Három a kislány felújításával. Ennek a hangulatos, dallamgazdag darabnak a varázsa ezúttal is betöltötte a közönség szívét és a romantikus mese, a szebbnél-szebb dalok keretében felejthetetlen szép élménnyé finomodott a kifogástalan, teljes illúziót keltő előadás során. Kallós József vendégjátéka Schubert szerepében énekekben és játékokban egyaránt művészi nyújtott. Kovács Kató, ez a fiatal ragyogó szépségű színésznő Médy alakját a napsugár aranyos csillogásával hozta színre. Üde, kedves játéka és szépen iskolázott, sokat ígérő hangja arra az alakításra emlékeztetett, amelyet annak idején Médy szerepében a temesvári színpadon Kulcsár Juliska, a kiváló operaezenekesnő, a ragyogó tehetséggel, páratlan énektudással és csillogó hanggal megáldott művésznő nyújtott. Azóta sem énekeltek Schubert dalait magyar előadás keretében színpadunkon. De a tegnap-i romantikus színház est többi szereplői is tudásuk legjavát adták a méltán megérdemelt sikerhez. Krémer Manci, a temperamentumos ézenekesnő szerepében, Ditrói Béla, mint elegáns és rokonszenves Schöber báró, Báza Éva, Tihány Magda, Közszeghy Margit, Fülöp Sándor, Csóka József, Csengerý Aladár, Örvösy Géza, Réthely Ödön, Borovszky Oszkár, Szendrői Mihály és az együttes valamennyi tagja Gróf László tökéletes rendezésében a legszebb Schubert-hangulatot keltette és egybevágyó művészi értékes előadást nyújtott.

Szombaton és vasárnap a Thalia két-két előadást tart. Ma, szombaton délután olcsó helyárakkal az Aranymadár című nagyszerű operett van műsoron, míg este a páratlan sikert aratott Handabanda kerül előadásra. Vasárnap délután hat órakor megismétlik a Három a kislány előadását, este kilenc órakor pedig Csepreghy Ferenc legszebb népszínművének, a Piros bugyellárisnak előadása van színpadunkon. Ez a darab azon népszínművek közé tartozik, amelyek nagyszerű alakjaikkal és szinte klasszikusává vált gyönyörű zenéjükkel minden felújítás alkalomával egy-egy új bemutató ünnepi hangulatát hozzák magukkal. A Piros bugyelláris a népszínműirodalomban első helyen áll, mert hamisítatlan, élő emberek szólaltat meg és valódi, szinte drámai témát mozgató darab. Olyan cselekményt és típusokat ad, amelyek elejétől végig lenyűgözik a nézőt. A Piros bugyelláris felújítása bizonyára nálunk is igaz örömet okoz a szépet és jót szerető színházlátogatóknak.

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

Május 25. szombat délután 5 órakor: Aranymadár. (Olcsó helyárakkal.)
Május 25. szombat este 9 órakor: Handabanda.
Május 26. vasárnap délután 6 órakor: Három a kislány.
Május 26. este 9 órakor: Piros bugyelláris. (Csepreghy Ferenc legszebb népszínműve.)

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BONT?

Tartományi mezőgazdasági bizottságok felállítása

A Monitorul Oficial május 22-iki száma közli a földművelésügyi minisztérium rendeletét a tartományi mezőgazdasági bizottságok felállításáról.

Ezeknek a bizottságoknak a tagjai a következők: a tartomány királyi kormányzója, a tartományi mezőgazdasági kamarák elnökei közül három személy, akiket a kormányzó nevez ki, a tartományi mezőgazdasági felügyelőség főnöke, a tartományi állategészségügyi felügyelőség főnöke, a tartományi erdészeti felügyelőség főnöke.

Ezeknek a bizottságoknak a feladatát a következőképpen állapítja meg a miniszteri rendelet:

A tartományi bizottságok fogják összeegyeztetni az egyes mezőgazdasági kamarák által elkészített munkaterveket. Felülvizsgálják és javaslatot készítenek a mezőgazdasági kamarák által bemutatott költségvetési tervezetekről. Felügyelnek az egyes mezőgazdasági kamarák által elkészített és elfogadott munkatervezet végrehajtása felett. Javaslatokat tesznek a földművelésügyi minisztériumnak az illető tartomány mezőgazdasági kérdéseinek megoldására nézve.

Maximálják a vaj árát

A város ármegállapító bizottsága megkezdte az előmunkálatokat a júniusi maximális árak megállapítására. Tekintettel arra, hogy a buza áralakulásánál csökkenő irányzat mutatkozik, várható a liszt és a kenyér árának a leszállítása. Ujból rendezi a város az éttermi és vendéglői árakat is. A város azzal a gondolattal foglalkozik, hogy maximálni fogja a vaj árát is, mivel ez az utóbbi időben minden indok nélkül egyre feljebb ment. Jelenleg a közönség vaj ára kilónként már százharminc lei, holott a sok zöld takarmány mellett a tehenek nagyon sok tejet adnak.

— A chicagói tőzsdén 30 százalékkal esett a búza ára. A gabonapiac nemzetközi helyzetének alakulására igen jellemző az az újabb híradás, mely szerint a tengerentúli államokban, beleértve az Egyesült Államokat is, egy hét leforgása alatt közel 30 százalékkal estek a búzaárak. Részben az európai kontinensről megcsappant kereslet, részben a határidőpiacon bekövetkezett kényszereladások okozták ezt a páratlan arányú árzuhanást. A nagy árzuhanás közbelépésre kényszerítette az USA kormányt, amely a gabonaárakat a chicagói piacon a szombati árfolyamokon rögzítette.

TENGEREK RABJA

48

Írta: RÉVAY GÉZA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Uldánnyomás tilos.

Megint ember volt, dolgozó és boldog... Hajón volt és víz vette körül, rettentő sok víz. Szerette volna kiordítani hallatlan örömét, hogy mindenki hallja, hogy mindenki tudja:

— Csorba László megint vizen van, megint tengerész! Hiányoztak neki a régi emberek, az Angelica összeszokott barátai... azokat talán végigölegette volna örömeiben.

Mikorra valamelyest betelt a boldogsággal, előszedte azt a levelet, az írására régen ráismert már és reszketve gondolt arra, hogy örömét elronthatná, hogy valami rosszat írnak... de azért csak belekezdett az olvasásba.

„Kedves Laci, most nem azért írok, hogy olvasnivalód legyen, nem azért, hogy választ kapjak és azért sem, hogy mulassál, hogy mondogasd magadban majd „ugye megmondtam”... „tudtam, hogy ez lesz a vége...” Csak írok, vagy nem is írok, hanem azt hiszem, hogy itt ülök melletted, úgy mint mikor legutoljára itthon voltál... Fejünkön a fülhallgató és mi mégis beszélünk egymásnak, mintha a zene nem is szólna, mintha nem is nekünk szólna.

Legelőször, — hallgass csak ide, — azt szeretném megkérdezni tőled — ki lehet-e irtani az életünkben másfél esztendő, el lehet-e tüntetni olyan nyomtalanul, olyan tökéletesen, hogy emléke se maradjon, hogy amikor nagyon csúnyát álmodunk, akkor se jöjjön elő?

Ugye bölintasz és azt mondogod igen, lehet, csak akarát kell hozzá.

Másfél esztendő! Istenem, hány nap is az? Rengeteg Laci... Rengeteg és repül mégis, mikor az ember a napok légióit úgy tölti el, hogy hisz... valakiben és valamiben, Hisz feltétel nélkül, számítás nélkül, se önzés, se ész se akarát nem akadé-

SPORTESEMÉNYEK

Románia kard és törvívóbajnokságának eredményei

Románia kard és törvívóbajnokságai Bucurestiben befejeződtek. Részletes jelentéseink a következők:

ROMÁNIA KARDVÍVÓBAJNOKA: SZATMÁRY KAMIL

Kardbajnokság (22 induló): 1. Szatmáry Kamil (Bucuresti) 6 győzelem, 17 kapott tus 2. Roxin dr. (Nagyvárad) 6 győzelem, 26 kapott tus. 3. Barabás (Nagyvárad) 4 győzelem, 25 kapott tus. 4. Klein (Bucuresti) 3 győzelem, 26 kapott tus. 5. Sebestyén (Bucuresti) 3 győzelem, 23 kapott tus. 6. Szántay János 3 győzelem, 27 kapott tus. 7. Ötvös (Szatmár) 2 győzelem, 32 kapott tus. 8. Szántay junior (Nagyvárad) 1 győzelem, 30 kapott tus. Szatmáry a marosvásárhelyi MSE volt vívója. Nagyszámú nézőközönség előtt izgalmas verseny, melynek érdekessége, hogy a döntőben a két Szántay — apa és fia vívott!

ROMÁNIA TÖRVÍVÓBAJNOKA: NECULCEA

Törbajnokság: 25 induló. 1. Neculcea (Bucu-

resti) 6 győzelem, 18 kapott tus. 2. Szatmáry Kamil (Bucuresti) 5 győzelem, 20 kapott tus. 3. Duvaz (Bucuresti) 4 győzelem, 24 kapott tus. 4. Morariu (Bucuresti) 4 győzelem, 28 kapott tus. 5. Sebestyén (Bucuresti) 4 győzelem, 29 kapott tus. 6. Török Egon (Temesvár) 3 győzelem, 29 kapott tus. 7. Ha-valetz Imre (Bucuresti) 1 győzelem, 33 kapott tus. 8. Atanasiu (Bucuresti) 1 győzelem, 34 kapott tus.

ROMÁNIA HÖLGY TÖRVÍVÓBAJNOKA: PRAGER LILY

Hölgybajnokság: (10 induló) 1. Prager Lily (Bucuresti) 7 győzelem, 16 kapott tus. 2. Hoffmann Márta (Kolozsvár) 7 győzelem, 16 kapott tus. 3. Dobrin (Temesvár) 6 győzelem, 18 kapott tus. 4. Garyné (Bucuresti) 6 győzelem, 19 kapott tus. 5. Maet (Bucuresti) 6 győzelem, 20 kapott tus. (Ötszörös holtverseny!) 7. Pirsch Duci (Temesvár) 3 győzelem, 29 kapott tus. 8. Michalache (Bucuresti) 3 győzelem, 32 kapott tus. 9. Ionescu (Bucuresti) 1 győzelem, 33 kapott tus. 10. Popovici (Temesvár) 0 győzelem, 36 kapott tus.

Sporthírek mindentelől

Magyar győzelem a bécsi agyag-galambblövő versenyen. A magyar galambblövők kitérő formáját bizonyítja az a siker, amelyre Szapáry László gróf révén tettek szert a Bécsben rendezett kétnapos nagy nemzetközi versenyen. Szapáry a legjobb eredményt érte el s megnyerte a 200 agyag-galambra kiírt nagydíjat.

Az Elektromos teniszversenye. Az Elektromos teniszversenyén a következő eredmények voltak: Férfi egyes elődöntő: Gábor — Katona 6:3, 6:1. Férfi páros elődöntő: Gábor, Csikós — Dallos dr., Dallos II. 2:6, 7:5, 6:1. Ferenczy dr., Stolpa — Frigyesi, Szentpétery 6:3, 6:4. Döntő: Csikós, Gábor — Ferenczy dr., Stolpa 6:4. 3:6, 6:2, 4:6, 6:4.

Olasz egyetemi válogatott — magyar egyetemi válogatott 8:1. Torinóból jelentik: Az olasz egyetemi válogatott futballcsapata tegnap a magyar egyetemi válogatott csapattal mérkőzött és 8:1 arányban győzött.

Magyar játékezők a jugoszláviai mérkőzésen. A jugoszláv nemzeti bajnokság több mérkőzésének vezetését magyar bírókra bízta. Körülbelül öt bajnoki mérkőzésen vesznek részt a magyar játékezők. Ebben az ügyben most folynak a tárgyalások a magyar és a jugoszláv szövetségek között.

A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi műsora. A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap újabb forduló bonyolítanak le és azok során a következő mérkőzések kerülnek lejátszásra: Ferencváros — Török, Gamma FC — Szürketaxi, Szolnok — Kispeszt, Szeged — Bocskai, Haladás — Elektromos. Ugyancsak vasárnap kerül megrendezésre az Ujpest — Hungária rangadó is, amely kiemelkedő eseménye lesz a magyar bajnokságnak.

Atlétikai verseny Berlinben. A legutóbb Berlinben megtartott atlétikai versenyen a következő kitérő eredmények voltak: 200 m.: 1. Neckermann 21.6 mp. 1000 m.: 1. Harbig 2 p. 28.4 mp. 3000 m.: 1. Syring 8 p. 45.8 mp. Távolugrás: 1. Svenke 7 m. Kalapácsvetés. 1. Hein 52.94 méter.

lyozzák... olyan „minden mindegy” hittel, azzal a hittel, amelyiknek csak mája van és nincsen holnapja.

Tudod milyen az Laci? Ugye tudod, te is úgy híhattél bennem és te is azt érezheted most, ami én bennem van, mikor itt most mesélek neked.

Mindenki ellenünk volt. Először te, Tudtam, mikor elmaradtak a leveleid, mikor nem akartad, hogy ott legyek az állomáson... De jobb, hogy nem mentem el, mert akkor már hetek óta hazudtam neked. Hazudtam olyan kiméretlenül és olyan önzően, ahogy csak az tud, aki halálos rettegéssel akar palástolni valamit.

Én azt hittem, új szerelmet rejtegetek. Ellenünk voltak a szüleim. Azt mondták örült vagyok... nem hozzám való... nem érdemel meg... és mondogatták, hogy te különb vagy, jobb és több, csak hozzád több türelem kell és téged nehezebb megtartani.

Soha, Laci — soha gyerek még nem hallgatott ilyenkor szülőire!

Én se!
És azért mesélek most neked
Hacsak eddig olvasnád a levelet... hacsak eddig hallgatnál... már akkor is tudnád, hogy mi következik.

De tudom, hogy végtelenül türelmes vagy, hogy akármit is beszéltek össze — jó vagy és meg fogsz hallgatni.

— Mondd Laci, — tudod te, mi az nagyon boldognak lenni? Amikor minden napon azzal ébredünk, hogy a szép és a jó, ami körülvesz csak fokozódhat! Hogy minden mi értünk van és a kettőnk boldogsága az a sziget, amely békésen uszik a bajok, viharok és gondok hullámai mellett — a cél felé.

Érezted ezt te is, ugye? És mit érezted, amikor láttad, hogy az uszó sziget máladozik alattad... hogy süllyedsz, hogy nincs segítség és vártad, hogy elmerülj a kétségbeesés sűrű hullámaiban?

Azt érezted, amit most én érzek. Mert ilyenkor egyforma a fájdalom... csak az egyiknél két napig tart... a másiknál két esztendeig.

(Másfél esztendeig azt hittem, hogy én vagyok

az egyetlen, aki keresgélés, próbálgatás és csalódások nélkül találtam rá az igazira. A tökéletesre. Az egyetlenre, aki után nem jöhet senki... akit nem pótolhat senki.

Akkor volt vége, mikor először írtam neked, Palermo-ba. Abban még olyanokat írtam, hogy bocsáss meg és próbálj meg elfelejteni. Nem válaszoltál rá.

Most meg kell hallgassál, mert egyedül maradtam, mert mindenki örül a kudarcnak, mert mindenki gúnyol és csupa jós él körülöttem, aki mindez már régen tudta, figyelmeztetett is... de... nem akarta rám erőszakolni véleményét.

Azért írok, mert a hitemet lopták el, szememből a vidámságot, a bizakodást, a jóságba vetett bizalmat. Mert a kedélyemet tépték rongyokká, megmérgezték a napjaimat, elrontották az álmaimat... Mert kifosztottak!

És most hozzád jövök, hogy adjál valamit... ha neked még maradt adnivalód!

Hogy hogyan kezdődött és hogyan végződött?

A kezdet mindig egyforma. Két ember két külön világban él, néha nagyon messze egymástól, néha egymás mellett, a véletlen, vagy a munka hozza össze őket... és akkor az egyik érez valamit. Te Laci... sohasem egyszerre... az nem igaz, hogy mind a ketten egyszerre érezték ugyanazt... most már biztosan tudom, hogy nem igaz.

Aztán beszélgettünk. — Ne félj, nem írok le mindent, ezt is csak azért, hogy újra fájjon és hogy neked is fájjon... Oh nem azért, hogy megszámj, mert nálamnál jobban ugyem sajnál engem senki... vagy tudomisé, talán csak azt a másfél esztendőt sajnálom, amikor téged bántottalak.

Jó, hogy nem voltál itt, mert nem mertem volna a szemedbe nézni.

Odahaza harc volt minden nap, minden este, mindig ugyanaz... de napközben... mit bántam én azt, hogy majd este is lesz!

Ha lopott volna, ha gyilkolt volna... ha akármit követett volna el — még most is mellette lennék.

(Folytatjuk)

Ötezer dollárba kerül egy modern családi repülőgép

Minden műszaki újítás hamarosan tömegcikké vált, ha a hozzáfűzött reményeknek maradéktalanul megfelelt. Így ismerünk már családi kerékpárt, a tandemet, amelyen a nagypapától a negyedik unokáig mindenki elfér és vígan karikázhat vasárnapi kirándulásra. Ismerünk családi motort, amelyen mókás kis ülésben még a foxinak is hely jut. Az efafta tömegcikkek között most a repülőgép is helyet kap, azzal a feltűnő amerikai híradással, hogy ott „felfedezték” a családi repülőgépet.

A repülés, ugyanugy, mint kezdetben a kerékpár, majd később az automobil, csupán a kiváltságosok kedvtelése volt, inkább férfias sport, semmint komoly közlekedési eszköz. Az amerikai Lockheed-repülőgépgyár most közzétette a szaklapjában; hogy megkezdte az olcsó és csekély üzemeltetési költségű családi repülőgép gyártását. Az amerikai reptársaság mindjárt két típust hozott forgalomba, kétmotoros és tolólégszaváros egymotoros gépet. A gépek tervezésénél irányadó szempontok ezek voltak:

a gép gyors legyen, könnyen kezelhető, kényelmes és olcsó.

A gépek építési anyaga valószínűleg a sajtolható és nagy szilárdságú műgyanta lesz és csupán akkor tér át a gép tervezője a könnyű fémmre, ha a kísérleti példányok nem válnak be.

A repülőgép törzse

az áramvonalas gépkocsi alakját követi,

belső elrendezése ugyancsak hasonló az automobiléhoz. A gépet hátsó motorral szerelik fel, mint amilyet a Tátra és a Mercedes-autógyár hozott forgalomba az autópárhuzamban. A hátsókerék meghajtás helyett itt tolólégszaváros hajt — a farmotor. A tolólégszaváros az új Lockheed-gépnél 300 lóerős, ugynevezett ikermotor hajtja.

A „családi repülőgép” legnagyobb sebessége

400 kilométer, a leszállás azonban simán megy 80 kilométerre csökkentett gyorsasággal. Az üzemanyagfogyasztás 350 kilométeres sebesség mellett óránként kevesebb, mint egy nagy luxus gépkocsié hasonló távolságra.

A családi repülőgép ára alig 5000 dollár lesz, ha sikerül a sorozatgyártást úgy megvalósítani, a hogyan azt Hibbard mérnök tervezte. Az Egyesült Államokban hasonló összeget fizetnek egy-egy jó kocsiórt és motoresónakért.

A másik Lockheed-gép, a „Vega” kétmotoros kivitelben készül és azt a helyet foglalja el a családi repülőgép mellett, mint amilyet az erős túragépkocsi a városi autó mellett. Az európai bombázógéprencélések mellett szinte „üditő jelenségnek” látszik, hogy az amerikai repülőgép-tervezők rájönnek arra is, hogy ilyen „polgári” gépet tervezzenek. Hogy azután a családi repülőgépet mikor követi a néprepülőgép, az a jövő titka, de valószínű, hogy jónéhány év beletelik, amíg a repülés népsporttá válik.

Rádió

Szombat, május 25.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Operettrészletek hanglemezeiről. 12.50: Mandolin zenekar. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: Operett áriák hanglemezeiről. 14.00: Rádió ujság. 14.20: Operett részletek hanglemezeiről. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Rádió Románia. 18.00: Országőrök órája. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és filmkrónika. 19.17: Régi zene hanglemezeiről. 19.50: Magyar-

nyelvű hírek. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.00: Előadás. 20.15: Opera balettek hanglemezeiről. 20.45: Rádió ujság. 21.00: A rádió postája. Rádió Románia. 21.15: „A harang” című oratórium előadása. Rádió Bucuresti. 21.15: Tánclemezek. 22.05: Rádió ujság, sport. Rádió Bucuresti és Rádió Chisineu. 22.25: Stabat Mater című oratórium közvetítése. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 23.00: Szórakoztató és tánclemezek. 23.45: Francia, német, angol és olasznyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8.00: Hírek, hanglemezek. 11.00: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13.00: Időjárásjelentés. 13.10: Imiczky László szalonzene-kara. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hanglemezek. 17.15: Felolvasás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A rádió postája. 18.45: Kissházy Sári magyar nótákat énekel, kíséri Sári Elemér cigányzenekara. 19.30: A Szegedi Ipari Vásár jelentősége, felolvasás. 19.45: Albert Ferenc hegedűl zongorakísérettel. 20.15: Hírek. 20.25: Város ismertető séta Pápán, majd egyházmegyei hangverseny a római katolikus nagytemplomból. 21.15: Isten veled Horváth-kert Emlékezés a Budai Szinkorre. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Tánclemezek. 1.05: Hírek.

Budapest. II. 18.15: Votisky Emmi zongorázik. 19.45: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági félévraportja. 20.15: Filmdalok és jazz számok hanglemezeiről. 21.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Fuvola kettős. 21.50: A nyolcszáz éves Portugália, felolvasás. 22.15: Hanglemezek. 23.00: Időjárásjelentés.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HÁZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés húsz lei. Minden Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 lei, minden további szó kettő Bratianu 3 Telefon: 28-10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45-06. — Wittek trafik Bulevardul

ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy lei, legkisebb apróhirdetés tíz lei. más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szög 20 lei, minden további szó egy lei. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, leiten: March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Allást keres

Fodrásznő perfekt vasondoláló és manikűröző. állást keres. II., Str. Aurora 2. (Szőlők). 1014

Alkalmazás

Házvezetőnő, megbízható, intelligens, aki nagyúri háztartás vezetésére, személynzet felügyeletére alkalmas, Regátba kerestetik. Ajánlatokat román nyelven referenciák és fizetési igény megjelölésével „Casa Boerescă” jellegére a kiadóhivatalba. 1017

Regáti uradalom megbízható, megfelelő elméleti képzettséggel is rendelkező gazdaságtudós keres. Ajánlatokat román nyelven referenciák és fizetési igény, eddigi gyakorlat megjelölésével kiadóba „Mosia modernă” jellegére. 1016

Fiatall rendes cukrász-segédet azonnalra keresek. Cím a kiadóban. 1018

Tartós hullám
a legmodernebb készülékkel és gép nélkül

Waltrich

fodrász

II., Traian-tér 8. szám,

a hatos villamos megállójánál

Lakás

Négyszobás modern lakás, mellékkezeliségekkel azonnalra, vagy későbbre kiadó. I., Str. Gheorghe Lazar 4. Érdeklődni: Andres dr. iroda. Telefon: 35-37. 1015

Családi-ház I. kerület központjában, 3 szoba, csukott veranda, fürdőszoba, nagy gyümölcsös kert, június 1-re 3200 leiert kiadó. Str. Lenau 16. 1013

Adas-vétel

Férfi-esernyő jókarban lévő megvételre kerestetik. Címeket ár megjelöléssel a kiadóba kérem leadni. 1027

Fratelia legszebb helyén egy ház nagy gyümölcsös kerttel eladó. Közlebbit V. Str. Geml. 8. 1019

Eladó majdnem új szőnyegszövőszék, 3-as ablakra csipkesztorfüggöny, kis tetőcserép, használt ablakok és öntött vaskályhák. III. Str. Vilhelm Mühlle 8. udvar, balra I. emelet fél 1-től fél 5-ig vasárnap és ünnepnap egész nap. 1020

Kert-megnyitás

ARENDE cukrászda

városunkban egyedülálló, gyönyörű nyári

kerthelyiség megnyitását

ezúton a mélyen tisztelt közönség tudomására hozza és szíves pártfogást kér.

Különféle

Fehérnemű javítást, harisnya stopolást házban és házon kívül, esetleg irodakarítást is vállalok. I., Str. Marasesti 12. 1027

Szép akar lenni?

Használjon **KULKA**-féle illom-tajtrémét, illom-tajszappant és illom-párat, három színben. Kaparató kizárólag a

Városi

gyógyszertárban

a „Fekete Sasnőr” az Arany Szarvas épületben I. Piata I. C. Bratianu.

Halásznati cikkek

nagy választékban, legolcsóbban

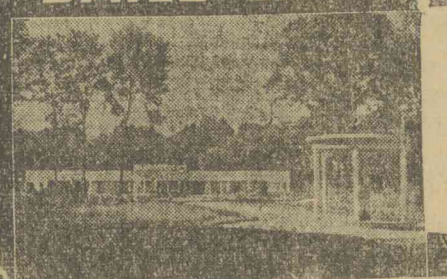
Hess Rudolf nál
Temesvár IV., I. Bratianu u. 17.
a Corso mozi mellett.

VESZEK
bélyeggyűjtemény

„ARTA” anticar, Str. Alba Iulia 5 szám.

BĂILE LIPOVĂ - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegény és női bajokat
Szezón:
május 1-től
október 15-ig